

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet tillstyrker det förslag till anslagstilldelning som lämnas i motion Ju375 (S, MP, V) och som uppgår till totalt drygt 36,7 miljarder kronor. De största anslagsposterna är polisorganisationen (drygt 19,5 miljarder), Sveriges Domstolar (drygt 4,7 miljarder kronor) och Kriminalvården (knappt 7,6 miljarder kronor).

En reservation avseende anslagstilldelningen har lämnats av Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Sverigedemokraterna har inte deltagit i beslutet om anslagstilldelning. I stället lämnar partiet sitt ställningstagande i ett särskilt yttrande.

Utskottet tillstyrker det lagförslag som lämnas i propositionen.

I ärendet behandlar utskottet också ca 100 motionsyrkanden med mer allmän rättspolitisk inriktning som väckts under den allmänna motionstiden 2010.

Med anledning av en motion om stöd till brottsoffer föreslår ett enigt utskott ett tillkännagivande till regeringen. Utskottet anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som genomförs med anledning av det arbete som pågår för att förbättra polisens information till brottsoffer. Vad utskottet anfört föreslås riksdagen, med delvis bifall till motion Ju329 (S), tillkännage för regeringen som sin mening.

Övriga motioner med mer allmän rättspolitisk inriktning avstyrks, i första hand med hänvisning till gällande regler och pågående arbete.

Avslutningsvis behandlar utskottet dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål (redog. 2010/11:RRS2), dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott (redog. 2010/11:RRS4) samt följdmotioner som väckts med anledning av redogörelserna. Utskottet ser allvarligt på de kritiska synpunkter som Riksrevisionen uttalar. Med hänvisning till nyligen beslutade regeländringar samt pågående arbete föreslår utskottet dock att redogörelserna läggs till handlingarna och att de aktuella motionerna avslås.

I ärendet finns 42 reservationer och 2 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	6
Redogörelse för ärendet	13
Ärendet och dess beredning	13
Utskottets överväganden	14
Inledning	14
Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet	15
Lagförslaget	22
Prioritering av olika slags brott	23
Polisens organisation m.m.	29
Domstolarnas organisation	36
Kriminalvårdens organisation m.m.	37
Översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet	39
Kompetens och bemötande	41
Inställda huvudförhandlingar i brottmål	49
Hanteringen av mängdbrott	52
Reservationer	56
1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (M, FP, C, KD)	56
2. Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn som begåtts utomlands, punkt 3 (S, MP, V)	57
3. Prioritering av arbetet mot människohandel, punkt 5 (S, V)	58
4. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott, punkt 6 (S, MP, V)	58
5. Prioritering av arbetet mot hatbrott, punkt 7 (MP, V)	59
6. Samarbeten mellan polis och det civila samhället för att förebygga hatbrott, punkt 8 (S, MP, V)	60
7. Prioritering av arbetet mot brott som begåtts av djurrättsaktivister, punkt 9 (SD)	60
8. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet, punkt 10 (S, V)	61
9. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet m.m., punkt 11 (S, MP, V)	61
10. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet, punkt 12 (S)	62
11. Prioritering av arbetet mot alkoholrelaterad brottslighet m.m., punkt 13 (MP)	63
12. Prioritering av insatser mot smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol, punkt 14 (S, V)	63
13. Prioritering av arbetet mot övergrepp i rättssak, punkt 15 (SD)	64
14. Prioritering av arbetet mot korruption och mutbrott, punkt 16 (MP, V)	64
15. Prioritering av arbetet mot ekobrottslighet, punkt 17 (S, V)	65
16. Ökade åtgärder för att komma till rätta med s.k. bluffakturor, punkt 18 (S, V)	66
17. Ökade åtgärder för att komma till rätta med s.k. bluffakturor, punkt 18 – motiveringen (SD)	66
18. Polisens yttre organisation, punkt 20 (S, MP, V)	67

19. Fristående utredningsmyndighet, punkt 22 (S, MP, V)	67
20. Polisiär organisation mot grov organiserad brottslighet, punkt 23 (S, MP, V)	68
21. Polisiär organisation mot grov organiserad brottslighet, punkt 23 – motiveringen (SD)	69
22. Polisutbildningen, punkt 26 (S, MP, V)	69
23. Yrkeslegitimation för poliser, punkt 27 (S, V)	70
24. Kriminalvårdens resurser, punkt 29 (S, MP, V)	70
25. Översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet, punkt 31 (SD)	71
26. Utbildning om sexuella övergrepp mot barn, punkt 32 (S, MP, V)	72
27. Barnkompetens inom rättsväsendet, punkt 33 (MP)	73
28. Utbildning inom rättsväsendet om mäns våld mot kvinnor, punkt 34 (MP, V)	73
29. Utbildning inom statliga myndigheter, kommuner, landsting och skolor om mäns våld mot kvinnor, punkt 35 (S, MP, V)	74
30. Ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot hbt-personer, punkt 36 (MP, V)	75
31. Relevant hbt-kompetens för alla yrkespersoner, punkt 37 (MP, V)	75
32. Utbildning för poliser i hbt-kunskap, punkt 38 (S, MP, V)	76
33. Straffskärpningsparagrafen, punkt 39 (MP, V)	76
34. Utbildning inom rättsväsendet om sexualbrott, punkt 40 (S, MP, V)	77
35. Utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvinnor för rättskedjan och yrkesutbildningar, punkt 41 (MP, V)	78
36. Utbildning om sexköpsbrott, punkt 43 (S, MP, V)	78
37. Utredning av diskriminering inom rättsväsendet, punkt 44 (MP)	79
38. Etnisk diskriminering inom rättsväsendet, punkt 45 (MP, V)	79
39. Nordiskt samarbete om vittnesskydd, punkt 46 (S, V)	80
40. Förstärkt vittnesskydd, punkt 47 (SD)	81
41. Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål, punkt 52 (S, MP, V)	81
42. Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott, punkt 53 (S, MP, V)	82
Särskilda yttranden	83
1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (SD)	83
2. Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn som begåtts utomlands, punkt 3 (SD)	84
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	85
Proposition 2010/11:1	85
Redogörelse 2010/11:RRS2	85
Följdmotion med anledning av redogörelse 2010/11:RRS2	85
Redogörelse 2010/11:RRS4	85
Följdmotion med anledning av redogörelse 2010/11:RRS4	85
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	86

<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	97
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4	
Rättsväsendet	100
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4	
Rättsväsendet	101
<i>Bilaga 5</i>	
Regeringens och oppositionens förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet	102
<i>Tabell</i>	
Medelbeläggningsen för anstalter	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslagen

1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Riksdagen anvisar för budgetåret 2011 anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju375 yrkandena 1 och 2, bifaller delvis proposition 2010/11:1 utgiftsområde 4 punkt 2 och avslår motion 2010/11:Ju388.

Reservation 1 (M, FP, C, KD)

Lagförslaget

2. Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:1 utgiftsområde 4 punkt 1.

Prioritering av olika slags brott

3. Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn som begåtts utomlands

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju252 yrkande 2, 2010/11:Ju320 yrkande 1, 2010/11:Ju352 yrkande 1, 2010/11:Ju353 yrkande 1, 2010/11:Ju410 yrkandena 1 och 4 samt 2010/11:Ju416 yrkande 1.

Reservation 2 (S, MP, V)

4. Prioritering av arbetet mot övergrepp mot barn

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju379.

5. Prioritering av arbetet mot människohandel

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju266 och 2010/11:Ju386 yrkande 3.

Reservation 3 (S, V)

6. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju238 yrkande 2 och 2010/11:Ju390.

Reservation 4 (S, MP, V)

7. Prioritering av arbetet mot hatbrott

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju242, 2010/11:Ju270 yrkande 4 och 2010/11:Ju400 yrkande 6.

Reservation 5 (MP, V)

- 8. Samarbeten mellan polis och det civila samhället för att förebygga hatbrott**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju412 yrkande 3.
Reservation 6 (S, MP, V)
- 9. Prioritering av arbetet mot brott som begåtts av djurrättsaktivister**
Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju214 yrkandena 2 och 3, 2010/11:Ju291 och 2010/11:Ju324 yrkandena 2 och 3.
Reservation 7 (SD)
- 10. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet**
Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju313 yrkande 1 och 2010/11:Ju391.
Reservation 8 (S, V)
- 11. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet m.m.**
Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju297, 2010/11:Ju307 yrkandena 2 och 3 samt 2010/11:Ju310.
Reservation 9 (S, MP, V)
- 12. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju393 yrkande 3.
Reservation 10 (S)
- 13. Prioritering av arbetet mot alkoholrelaterad brottslighet m.m.**
Riksdagen avslår motion 2010/11:So545 yrkandena 7 och 8.
Reservation 11 (MP)
- 14. Prioritering av insatser mot smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol**
Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju426 yrkande 2 och 2010/11:So568 yrkande 2.
Reservation 12 (S, V)
- 15. Prioritering av arbetet mot övergrepp i rättssak**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju281.
Reservation 13 (SD)
- 16. Prioritering av arbetet mot korruption och mutbrott**
Riksdagen avslår motion 2010/11:K291 yrkandena 7 och 8.
Reservation 14 (MP, V)

17. Prioritering av arbetet mot ekobrottslighet

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju265.

Reservation 15 (S, V)

18. Ökade åtgärder för att komma till rätta med s.k. bluffakturor

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju308.

Reservation 16 (S, V)

Reservation 17 (SD) – motiveringen

19. Övriga prioriteringar

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju220 yrkande 1, 2010/11:Ju286, 2010/11:Ju389 och 2010/11:N346 yrkande 5.

Polisens organisation m.m.

20. Polisens yttre organisation

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 1, 2010/11:Ju306, 2010/11:Ju375 yrkande 3 och 2010/11:Ju411 yrkande 1.

Reservation 18 (S, MP, V)

21. Resursfördelning till viss myndighet

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju247, 2010/11:Ju307 yrkande 1 och 2010/11:Ju335.

22. Fristående utredningsmyndighet

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 2 och 2010/11:Ju411 yrkande 4.

Reservation 19 (S, MP, V)

23. Polisiär organisation mot grov organiserad brottslighet

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju243, 2010/11:Ju293 yrkande 7, 2010/11:Ju411 yrkande 2 och 2010/11:Ju415.

Reservation 20 (S, MP, V)

Reservation 21 (SD) – motiveringen

24. Sjöpolisen

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju215.

25. Polishelikoptrar

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju251.

26. Polisutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju233, 2010/11:Ju259, 2010/11:Ju280 yrkandena 1 och 2, 2010/11:Ju293 yrkande 3, 2010/11:Ju326, 2010/11:Ju345, 2010/11:Ju366, 2010/11:Ju392 yrkandena 1–3 och 2010/11:Ju411 yrkande 3.

Reservation 22 (S, MP, V)

27. Yrkeslegitimation för poliser

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju411 yrkande 5.

Reservation 23 (S, V)

*Domstolarnas organisation***28. Tingsrättsorganisationen**

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju202.

*Kriminalvårdens organisation***29. Kriminalvårdens resurser**

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju293 yrkande 21.

Reservation 24 (S, MP, V)

30. Häkte

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju231.

*Översyn av Brottsförebyggande rådet***31. Översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet**

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju224.

Reservation 25 (SD)

*Kompetens och bemötande***32. Utbildning om sexuella övergrepp mot barn**

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju235, 2010/11:Ju298 och 2010/11:Ju410 yrkande 3.

Reservation 26 (S, MP, V)

33. Barnkompetens inom rättsväsendet

Riksdagen avslår motion 2010/11:So543 yrkande 31.

Reservation 27 (MP)

34. Utbildning inom rättsväsendet om mäns våld mot kvinnor

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju319 yrkande 3.

Reservation 28 (MP, V)

- 35. Utbildning inom statliga myndigheter, kommuner, lands-
ting och skolor om mäns våld mot kvinnor**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju386 yrkande 5.
Reservation 29 (S, MP, V)
- 36. Ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot hbt-
personer**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju270 yrkande 1.
Reservation 30 (MP, V)
- 37. Relevant hbt-kompetens för alla yrkespersoner**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju401 yrkande 8.
Reservation 31 (MP, V)
- 38. Utbildning för poliser i hbt-kunskap**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju412 yrkande 1.
Reservation 32 (S, MP, V)
- 39. Straffskärpningsparagrafen**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju401 yrkande 6.
Reservation 33 (MP, V)
- 40. Utbildning inom rättsväsendet om sexualbrott**
Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju330 yrkande 1 och 2010/11:
Ju367.
Reservation 34 (S, MP, V)
- 41. Utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvin-
nor för rättskedjan och yrkesutbildningar**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju409 yrkande 3.
Reservation 35 (MP, V)
- 42. Utbildning av polis, åklagare m.fl. om våld i nära relatio-
ner m.m.**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju418 yrkande 2.
- 43. Utbildning om sexköpsbrott**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju203 yrkande 1.
Reservation 36 (S, MP, V)
- 44. Utredning av diskriminering inom rättsväsendet**
Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju221.
Reservation 37 (MP)

45. Etnisk diskriminering inom rättsväsendet

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju406 yrkandena 1 och 2.

Reservation 38 (MP, V)

46. Nordiskt samarbete om vittnesskydd

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju293 yrkande 8.

Reservation 39 (S, V)

47. Förstärkt vittnesskydd

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju305, 2010/11:Ju311, 2010/11:Ju318 och 2010/11:Ju337.

Reservation 40 (SD)

48. Information till brottsoffer som utsatts för hatbrott på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju270 yrkande 2.

49. Polisens information till brottsoffer

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som genomförs med anledning av det arbete som pågår för att förbättra informationen till brottsoffer. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2010/11:Ju329.

50. Utbildning av nämndemän

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju267.

51. Övriga frågor om kompetens och bemötande

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju275, 2010/11:Ju285, 2010/11:Ju404 och 2010/11:C314 yrkande 2.

*Riksrevisionens redogörelser***52. Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål**

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Ju1 och 2010/11:Ju336 samt lägger redogörelse 2010/11:RRS2 till handlingarna.

Reservation 41 (S, MP, V)

53. Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju2 och lägger redogörelse 2010/11:RRS4 till handlingarna.

Reservation 42 (S, MP, V)

Stockholm den 7 december 2010

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Helena Bouveng (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M) och William Petzäll (SD)¹.

¹ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i betänkandet proposition 2010/11:1 Budgetpropositionen för 2011 i fråga om utgiftsområde 4 Rättsväsendet (volym 3) samt ca 100 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2010. Förslagen i motionerna rör anslagen eller anslutande frågor men också frågor med en mer allmän rättspolitisk inriktning. De behandlade förslagen återfinns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återfinns i bilaga 2. Utskottets förslag till beslut om anslag finns i bilaga 3 och reservanternas förslag till anslag i bilaga 4. En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag finns i bilaga 5.

I betänkandet behandlar utskottet också dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål (redog. 2010/11:RRS2), dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott (redog. 2010/11:RRS4). Riksrevisionens styrelses förslag återges i bilaga 1. Med anledning av var och en av Riksrevisionens styrelses redogörelser har det väckts en följdmotion. Även förslagen i dessa motioner återges i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Inledning

Justitieutskottet behandlar i betänkandet de förslag i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) som avser utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Vidare behandlas motionsförslag i anknytande frågor som väckts under den allmänna motionstiden 2010. Förslagen i motionerna avser, förutom anslagsfördelningen, en rad frågor med en mer allmän rättspolitisk inriktning. I betänkandet behandlar utskottet också dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål (redog. 2010/11:RRS2), dels Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott (redog. 2010/11:RRS4) samt följdmotioner som väckts med anledning av redogörelserna.

Budgetberedningen innebär att riksdagen först tar ställning till fördelningen av utgifterna i statsbudgeten på utgiftsområden. Därefter tas ställning till anslagsfördelningen inom respektive utgiftsområde. Vad gäller det utgiftsområde som justitieutskottets beredningsområde omfattar, utgiftsområde 4 Rättsväsendet, yttrade sig utskottet den 11 november 2010 till finansutskottet (se justitieutskottets protokoll 2010/11:6) över de förslag till utgiftsram som lagts fram i budgetpropositionen och i partimotioner av dels Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet, dels Sverigedemokraterna.

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom den utgiftsram för utgiftsområde 4 som regeringen föreslagit (bet. 2010/11:FiU1). Riksdagen väntas först den 8 december 2010 ta ställning till finansutskottets förslag. Justitieutskottets ställningstagande till anslagsfördelningen för budgetåret 2010 bygger på förutsättningen att riksdagen fastställer ramen för utgiftsområde 4 i enlighet med finansutskottets förslag.

Betänkandet har disponerats så att de förslag i budgetpropositionen och i motionerna som avser anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2011 behandlas först. Utskottets och sedermera riksdagens ställningstagande till dessa förslag förutsätts ske genom *ett* beslut. Därefter behandlas ett stort antal motionsförslag i frågor med en mer allmän rättspolitisk inriktning. Avslutningsvis behandlas de två redogörelserna från Riksrevisionens styrelse (redog. 2010/11:RRS2 och redog. 2010/11:RRS4) med motioner.

Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller det förslag om anslagsfördelning som framförs i motion Ju375 (S, MP, V), bifaller delvis regeringens förslag om anslagsfördelning i propositionen samt avslår det förslag om anslagsfördelning som framförs i motion Ju388 (SD).

Jämför reservation 1 (M, FP, C, KD) och särskilt yttrande 1 (SD).

1:1 Polisorganisationen

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 19 687 663 000 kr.

Anslaget används för att finansiera polismyndigheternas, Statens kriminaltekniska laboratoriums och Rikspolisstyrelsens verksamhet. Anslaget används också för att samordna och utveckla rättsväsendets informationsförsörjning.

Regeringen anför att målet att det 2010 ska finnas 20 000 poliser är uppnått. Satsningen på ett ökat antal poliser har förbättrat polisens förutsättningar att vara närvarande och synliga i hela landet samt att förhindra och utreda fler brott. Nu måste polisen förvalta de stora resurstillskotten väl och fortsätta att utveckla och effektivisera verksamheten. Regeringens anslagsberäkning utgår därför från att anslaget ökas med 400 000 000 kr fr.o.m. 2011. Regeringen anför vidare att satsningen på att samordna och utveckla rättsväsendets informationsförsörjning fortsätter. På grund härav ökas anslaget med 70 000 000 kr per år för åren 2010–2012. Härutöver föreslås ett flertal överföringar till och från anslaget, bl.a. med hänsyn till att det fr.o.m. 2009 antas färre studenter till polisutbildningen.

Motionerna

I motion Ju375 (S, MP, V) yrkandena 1 (delvis) och 2 (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 150 000 000 kr lägre än regeringens förslag. Motionärerna anför att satsningarna på polisorganisationen inneburit ett ökat tryck på rättskedjan. En omfördelning av resurserna, från polisorganisationen till Kriminalvården, bör därför göras.

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 154 485 000 kr lägre än regeringens förslag.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 951 795 000 kr. Anslaget används för Säkerhetspolisens förvaltningskostnader. Regeringen föreslår att anslaget minskas med 140 000 kr fr.o.m. 2011 till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:3 Åklagarmyndigheten

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 1 184 292 000 kr.

Anslaget används för Åklagarmyndighetens förvaltningskostnader. Åklagarmyndighetens kärnuppgifter består i att leda förundersökningar, besluta i åtalsfrågor och företräda det allmänna i domstol. Utöver sin operativa verksamhet bedriver Åklagarmyndigheten metod- och rättsutveckling samt rättslig uppföljning och tillsyn. För att Åklagarmyndigheten ska kunna fortsätta utveckla verksamheten så att behovet av såväl kompetens som kvalitet och effektivitet tillgodoses föreslår regeringen att anslaget ökas med 40 000 000 kr fr.o.m. 2011. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 120 707 000 kr högre än regeringens förslag.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 427 707 000 kr.

Anslaget används för Ekobrottsmyndighetens förvaltningskostnader. Ekobrottsmyndigheten har till uppgift att bekämpa ekonomisk brottslighet. Utöver sin operativa verksamhet ska Ekobrottsmyndigheten utveckla metoder för att effektivisera bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten samt följa rättstillämpningen och utarbeta förslag till åtgärder. Dessutom ska Ekobrottsmyndigheten lämna information och bistå med sin kompetens om den ekonomiska brottsligheten till andra myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer samt till allmänheten. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna upprätthålla hög kvalitet och effektivitet i sin verksamhet ökas myndighetens anslag med 5 000 000 kr fr.o.m. 2011. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:5 Sveriges Domstolar

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 4 741 718 000 kr.

Anslaget används för den verksamhet som bedrivs i domstolarna, hyres- och arrendenämnderna, Rättshjälpsmyndigheten samt Domstolsverket. För att domstolarna ska kunna hantera det ökande antalet inkomna mål och ärenden med bibehållen hög kvalitet och effektivitet ökas anslaget med 100 000 000 kr fr.o.m. 2011. Härutöver föreslås ett flertal överföringar till och från anslaget, bl.a. med hänsyn till bildandet av mark- och miljödomstolar och inrättandet av Domarnämnden.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 454 793 000 kr högre än regeringens förslag.

1:6 Kriminalvården

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 7 449 802 000 kr.

Anslaget används för Kriminalvårdens verksamhet. Transporttjänstens verksamhet får medel från detta anslag till den del verksamheten inte avser utlandstransporter inom migrationspolitikens ansvarsområde. Anslaget används även för Kriminalvårdsnämndens verksamhet och ersättning åt ledamöter m.fl. i övervakningsnämnderna. För att upprätthålla kvalitet, effektivitet och säkerhet inom såväl frivården som häkten och anstalter ökas Kriminalvårdens anslag med 100 000 000 kr fr.o.m. 2011. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Motionerna

I motion Ju375 (S, MP, V) yrkandena 1 (delvis) och 2 (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 150 000 000 kr högre än regeringens förslag. Enligt motionärerna går Kriminalvården med underskott, och det har kommit rapporter om kraftig överbeläggning och hårdare klimat på anstalterna. En omfördelning från polisorganisationen till Kriminalvården bör därför göras.

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 442 543 000 kr högre än regeringens förslag. Motionärerna anför bl.a. att för de farligaste brottslingarna bör livstidsstraff utan möjlighet till tidsbestämning eller benådning införas.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 68 931 000 kr.

Brottsförebyggande rådet är ett centrum för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom rättsväsendet som ska bidra till kunskapsutveckling inom det kriminalpolitiska området och främja brottsförebyggande arbete. Anslaget används för Brottsförebyggande rådets förvaltningskostnader. Anslagsberäkningen utgår från att anslaget ökas med 6 000 000 kr fr.o.m. 2011 för att säkerställa att Brottsförebyggande rådet ska kunna utveckla och stärka sin verksamhet. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 30 000 000 kr högre än regeringens förslag.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 312 013 000 kr.

Anslaget används för Rättsmedicinalverkets förvaltningskostnader. Rättsmedicinalverket bedriver verksamhet inom fyra verksamhetsgrenar: rättspsykiatri, rättsmedicin, rättskemi och rättsgenetik. Rättsmedicinalverkets huvuduppgift är att avge sakkunnigutlåtanden till polis, åklagare och domstol. Regeringen anför att Rättsmedicinalverket sedan flera år har ett behov av att öka antalet rättsläkare och rättspsykiatriker dels för att kunna fylla behovet av läkarkompetens och hantera ett ökande ärendeflöde, dels för att skapa utrymme för forskning och utveckling samt handledning av blivande läkare inom dessa områden där myndigheten är utbildningsansvarig. Anslagsberäkningen utgår därför från att anslaget ökas med 15 000 000 kr. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 4 288 000 kr.

Anslaget används för Gentekniknämndens förvaltningskostnader. Nämnden ska bl.a. följa den nationella och internationella utvecklingen på genteknikområdet, bevaka de etiska frågorna inom gentekniken samt bedriva rådgivande och upplysande verksamhet. För att möta den snabba utvecklingen inom genteknikområdet och bibehålla en hög kvalitet i Gentekniknämndens verksamhet krävs ökade resurser. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att anslaget höjs med 150 000 kr fr.o.m. 2011. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 33 700 000 kr.

Brottsoffermyndigheten arbetar för att främja brottsoffers rättigheter, intressen och behov. Myndighetens huvuduppgift är att pröva ansökningar om ersättning enligt brottsskadelagen, s.k. brottsskadeersättning. Anslaget används för Brottsoffermyndighetens förvaltningskostnader. För att Brottsoffermyndigheten ska kunna möta en ökande arbetsbelastning föreslår regeringen att anslaget ökar med 2 000 000 kr. Härutöver föreslås vissa överföringar till och från anslaget.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 114 736 000 kr högre än regeringens förslag. Motionärerna anför att de vill satsa på ett nytt system för utbetalningar av skadestånd, där staten garanterar brottsoffren den ersättning de har rätt till, oavsett gärningsmannens vilja eller förmåga till betalning.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 89 474 000 kr.

Från anslaget betalas ersättning av statsmedel enligt brottsskadelagen (1978:413) för skador på grund av brott. Utgifterna på anslaget styrs av antalet beviljade ansökningar och brottsskadeersättningens storlek.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 702 000 kr lägre än regeringens förslag.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 1 725 657 000 kr.

Från anslaget ska betalas de kostnader som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Därutöver ska från anslaget betalas de kostnader som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, dock inte sådana kostnader som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (1989:529) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget finansierar också utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om

särskild företrädare för barn samt utgifter för bevisning, parter, tolk och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare.

Vidare betalas från anslaget kostnader som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska bäras av någon annan myndighet.

Motionen

I motion Ju388 (SD) (delvis) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 13 541 000 kr lägre än regeringens förslag.

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 33 163 000 kr.

Anslaget används för kostnader som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar m.m. Dessa kan t.ex. röra ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder eller skadestånd enligt bestämmelserna om fel och försummelse vid myndighetsutövning i skadeståndslagen (1972:207). I anslutning till att sådan ersättning utbetalas kan ersättning även utgå för ombuds- och rättegångskostnader. Ersättning till staten för sådana kostnader tillgodoräknas anslaget. Justitiekanslern betalar ut ersättning och skadestånd från anslaget. Anslagsberäkningen utgår från att anslaget ökar med 3 000 000 kr.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 20 674 000 kr.

Från anslaget betalas årsavgifter till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för unifiering av privaträtten (Unidroit), Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, Nordiska samarbetsrådet för kriminologi (NSfK) samt Bernunionen (WIPO = World Intellectual Property Organization).

Dessutom betalas från anslaget bidrag till Europeiska institutet för kriminalpolitik (HEUNI) inom ramen för FN:s Crime Prevention and Criminal Justice Fund. Även bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 7 157 000 kr.

Anslaget används för att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet har till uppgift att fördela medel till lokala brottsförebyggande projekt. I detta ingår att samla och sprida kunskap om

framgångsrika projekt, följa upp och utveckla projekt samt bidra till att behovet av utbildning tillgodoses. Brottsförebyggande rådet belastar anslaget med vissa egna kostnader direkt kopplade till denna verksamhet.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 12 619 000 kr.

Anslaget används för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningskostnader. Myndighetens nämnd utövar tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter och därmed sammanhängande verksamhet. Nämnden utövar också tillsyn över Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. Nämnden ska på begäran av en enskild kontrollera om han eller hon har varit utsatt för hemliga tvångsmedel och därmed sammanhängande verksamhet eller varit föremål för Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling och om tvångsmedelsanvändningen eller personuppgiftsbehandlingen har skett i enlighet med lag eller annan författning.

Inom myndigheten finns även de särskilda beslutsorganen, Registerkontrolldelegationen (som i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen [1996:627] prövar frågor om utlämnande av uppgifter från vissa register) och Skyddsregistreringsdelegationen (som fattar beslut om kvalificerad skyddsidentitet enligt lagen [2006:939] om kvalificerade skyddsidentiteter).

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

1:17 Domarnämnden

Regeringen föreslår att anslaget för 2011 bestäms till 7 000 000 kr.

Anslaget är nytt på statsbudgeten och ska användas för verksamheten vid Domarnämnden som regeringen i propositionen Utvärdering av ordinarie domare (prop. 2009/10:181) föreslår ska inrättas den 1 januari 2011.

Domarnämnden ska bereda och lämna kandidatförslag till regeringen i alla ärenden om utnämning av ordinarie domare, även i fråga om de högsta domarna som för närvarande utnämns direkt av regeringen.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner.

Utskottets ställningstagande

Alla människor ska kunna känna sig trygga i vardagen och slippa känna rädsla för att utsättas för brott. Vårt öppna samhälle bygger på demokratiska värderingar om lika människovärde och ömsesidig respekt. Brottskränker rättigheter till liv och egendom och inskränker människors frihet. Brotts innebär också ett hot mot öppenheten och ett undergrävande av tilliten mellan människor och gentemot samhället. Därför kan brott aldrig accepteras.

Utskottet konstaterar att satsningarna på polisorganisationen har ökat trycket på resten av rättskedjan. Det finns därför anledning att omfördela resurser inom rättsväsendet från polis till kriminalvård. Utskottet anser i likhet med regeringen att anslaget till polisorganisationen för 2011 bör höjas, men föreslår att höjningen bestäms till 250 miljoner kronor. Utskottet konstaterar vidare att Kriminalvårdens verksamhet går med underskott. Under senare tid har det rapporterats om kraftig överbeläggning och ett hårdare klimat på anstalterna. Sammantaget finns det risk att detta går ut över de intagnas rehabilitering och arbetsmiljön för de anställda. Kriminalvårdens anslag bör därför ökas med 150 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag till anslag för 2011. Utskottet ställer sig i övrigt bakom de anslagsförändringar som regeringen föreslår. Utskottets förslag till fördelning på anslagen inom utgiftsområde 4 framgår av *bilaga 3*. Utskottet tillstyrker därmed bifall till motion Ju375 (S, MP, V) yrkandena 1 och 2 samt avstyrker bifall till motion Ju388 (SD).

Lagförslaget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

I propositionen föreslås en ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled. Regeringen föreslår, utöver redaktionella ändringar, att ordet ”miljödomstolen” byts ut mot ”mark- och miljödomstolar”.

Bakgrund

I syfte att förenkla, samordna och effektivisera handläggningen och domstolsprövningen av miljömålen, fastighetsmålen och målen enligt plan- och bygglagen föreslog regeringen i proposition 2009/10:215 att fem nya domstolar ska bildas. Till de nya domstolarna ska föras de mål som i dag handläggs i miljödomstol, huvuddelen av de mål enligt plan- och bygglagen som handläggs i förvaltningsrätt och hos regeringen samt huvuddelen av de mål som handläggs i fastighetsdomstol. De nya domstolarna ska benämnas mark- och miljödomstolar. Riksdagen delade regeringens bedömning (bet. 2009/10:JuU27 och 2009/10:CU25, rskr. 2009/10:364 och 2009/10:366). Förändringarna träder i kraft den 2 maj 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens lagförslag. Riksdagen bör således anta lagförslaget.

Prioritering av olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår ett flertal motionsyrkanden om prioritering av olika slags brott.

Jämför reservationerna 2 (S, MP, V), 3 (S, V), 4 (S, MP, V), 5 (MP, V), 6 (S, MP, V), 7 (SD), 8 (S, V), 9 (S, MP, V), 10 (S), 11 (MP), 12 (S, V), 13 (SD), 14 (MP, V), 15 (S, V), 16 (S, V) och 17 (SD) samt särskilt yttrande 2 (SD).

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (s. 15) att regeringen under den förra valperioden genomförde en rad viktiga förändringar för att minska brottsligheten och öka människors trygghet i hela landet. Genom rekordstora satsningar har rättsväsendet förstärkts från polis och åklagare till domstolar och kriminalvård, vilket har lett till att människor känner sig tryggare i dag än för fyra år sedan och att förtroendet för rättsväsendets myndigheter har stärkts.

Regeringen vill nu ytterligare höja ambitionsnivån i kampen mot brottsligheten. Detta ska ske genom ett allt effektivare resursutnyttjande i rättsväsendets alla delar. Efter stora resurstillskott ska innehållet i verksamheterna sättas i fokus.

Regeringen anför (s. 16) att en liten grupp personer står för en stor del av den totala brottsligheten. Regeringen konstaterar att rekryteringen till denna grupp måste minska genom kraftfulla insatser riktade mot unga och personer som nyligen har börjat begå brott.

Enligt regeringen handlar en framgångsrik brottsbekämpning inte bara om att angripa brottsligheten utan även dess orsaker. Att bekämpa utanförskap och segregation har också brottsförebyggande effekter. Bland annat arbetslinjen är därför enligt regeringen central även på det rättspolitiska området.

I propositionen framhåller regeringen arbetet mot vissa brottstyper som särskilt angeläget.

Rättsväsendets arbete mot *mångdbrott* behöver enligt regeringen (s. 15) vidareutvecklas utifrån ett tydligt rättskedjersperspektiv. Handläggningstiderna behöver kortas och fler brott av detta slag bör klaras upp.

Enligt regeringen (s. 16) är få uppgifter mer angelägna än att förebygga brott och minimera återfall bland *unga lagöverträdare*. Genom att skärpa skadeståndsansvaret för vårdnadshavare för vissa typer av skador som barnet orsakar genom brott har regeringen förtydligat att föräldrar har huvudansvaret för sina barn och ungdomar. Polisens skyldighet att utreda brott som begåtts av personer under 15 år signalerar enligt regeringen att ungas kriminalitet tas på stort allvar av samhället. Enligt regeringen bör arbetet med unga lagöverträdare ges en fastare form. Kommunens, polisens och

skolans kompetenser måste samlas så att ett tydligt och samordnat stöd kan ges till de unga. Samarbetet mellan polis och kommun behöver förbättras ytterligare. Polisens, åklagarnas och domstolarnas handläggning av ungdomsären den måste också utvecklas och effektiviseras. Det förstärkta resursläget i rättsväsendet ger bättre förutsättningar än någonsin att korta handläggningstiderna i ungdomsmål.

Påföljderna för unga lagöverträdare måste enligt regeringen vara rätts-säkra och tydliga och bidra till att motverka återfall i brott. En väl anpassad utslussning från sluten ungdomsvård eller anstaltsvistelse minskar risken för återfall i brott.

Regeringen anför vidare (s. 17) att allteftersom användandet av *Internet* har ökat har även kriminella hittat sätt att utnyttja tekniken för sina syften. Regeringen nämner i detta sammanhang brott som bedrägerier, sex- och narkotikahandel, illegal alkohol- och tobakshandel, dataintrång, penningtvätt, spridning av barnpornografi samt hot och trakasserier på Internet. Regeringen konstaterar att det brottsbekämpande arbetet i vissa avseenden kan försvåras då kriminella drar nytta av anonymiteten på Internet. Samtidigt, anför regeringen, öppnas också nya möjligheter i brottsbekämpningen. Den information och de spår som kriminella lämnar efter sig på Internet kan utnyttjas av de brottsbekämpande myndigheterna. Regeringen anför att rättsväsendet behöver ha tillgång till rätt kompetens för att ta till vara dessa möjligheter i bekämpningen av brott som begås såväl på Internet som i den fysiska världen.

När det gäller den *grova organiserade brottsligheten* anför regeringen (s. 17) att dess initiativ till en nationell mobilisering mot denna brottslighet har fått ordentligt genomslag, vilket är en framgång. Enligt regeringen har förutsättningarna för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten förbättrats avsevärt genom att resurserna på olika myndigheter har samlats och enats.

De nya arbetsformerna bidrar till snabbare kommunikationsvägar och ett utökat informationsutbyte mellan myndigheterna. De skärpningar som har gjorts i lagstiftningen för förverkande i kombination med den nationella specialistfunktionen för brottsutbytesfrågor har ökat rättsväsendets möjligheter att komma över tillgångar som härrör från brottslig verksamhet. Eftersom ekonomisk vinning är en av de starkaste drivkrafterna bakom grov organiserad brottslighet är det enligt regeringen angeläget att arbetet med att minska de kriminella vinsterna, såväl nationellt som internationellt, fortsätter att utvecklas. Som ett led i det arbetet har regeringen beslutat om direktiv till en utredning som ska se över kriminaliseringen av penningtvätt och vissa därmed sammanhängande frågor (dir. 2010:80).

Regeringen framhåller att parallellt med arbetet för att minska möjligheterna till brottsvinster behöver särskilt fokus läggas på att komma åt ledarna för att bryta upp de kriminella strukturerna. Vidare framhåller reger-

ingen att den grova organiserade brottslighetens otillåtna påverkan på samhällsfunktioner måste förhindras. Samhället ska enligt regeringen tydligt markera att det i alla lägen står emot påtryckningar av detta slag.

Regeringen anför vidare att i myndigheternas fortsatta arbete mot den grova organiserade brottsligheten är det angeläget att samverka mellan olika regioner i landet fortsätter att förstärkas så att den nationella ansatsen får fullt genomslag. Samverkan mellan myndigheterna behöver också fortsätta att utvecklas så att myndigheterna står alltmer enade i arbetet. En förutsättning för detta är bl.a. möjligheten för myndigheterna att effektivt utbyta information. Eftersom den grova organiserade brottsligheten är gränsöverskridande krävs en nära samverkan med berörda myndigheter i andra länder och ett aktivt deltagande i det internationella samarbetet.

Under den förra valperioden antogs två handlingsplaner: Handlingsplan för att bekämpa *mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer* (skr. 2007/08:39, bet. 2007/08:JuSoU1) och Handlingsplan mot *prostitution och människohandel för sexuella ändamål* (skr. 2007/08:167, bet. 2008/09:JuU4). Det arbete som har inletts har enligt regeringen lett till en varaktigt höjd ambitionsnivå på nationell, regional och lokal nivå i kampen mot våldet.

Regeringen konstaterar (s. 18) att även om stora insatser således har gjorts drabbas fortfarande många kvinnor i Sverige av våld och kränkningar, ofta från en närstående man. Många kvinnor utsätts för prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Många utsätts också för hedersrelaterat våld och våld i samkönade relationer. Likaså förekommer det att män utsätts för relationsrelaterat våld av kvinnor. Detta är enligt regeringen oacceptabelt, och fortsatta insatser är därför nödvändiga. Det långsiktiga arbete som har inletts måste enligt regeringen nu fortsätta, och det måste integreras i rättsväsendets vardagliga arbete.

För att motverka *köp av sexuella tjänster* bereder regeringen förslag från Utredningen om utvärdering av förbud mot köp av sexuell tjänst (SOU 2010:49). Regeringen vill också skärpa straffen för den som köper sex av en person som är utsatt för människohandel eller på annat sätt är särskilt utsatt.

Regeringen har även beslutat om direktiv till en utredning om utvärdering av *fridskränkingsbrotten* (dir. 2010:56) samt direktiv till en utredning om stärkt skydd mot *tvångsäktenskap och barnäktenskap* (dir. 2010:54).

Regeringen har också (s. 19) tillsatt en utredning för att se över om bekämpningen av *ekobrott* kan bli mer effektiv genom att all polis- och åklagarverksamhet som rör ekobrott samlas hos Ekobrottsmyndigheten (dir. 2010:33).

Motionerna

Frågor om prioritering av olika slags brottslighet behandlas i ett flertal motioner.

Flera av motionerna behandlar sexualbrott mot barn som begås utomlands. Således begär motionärerna i Ju252 (MP) yrkande 2, Ju320 (S) yrkande 1, Ju352 (M) yrkande 1, Ju353 (KD) yrkande 1, Ju410 (V) yrkande 1 och Ju416 (C) yrkande 1 att arbetet mot barnsexturism ska prioriteras inom Rikskriminalpolisen. I motion Ju410 (V) yrkande 4 begärs ökad prioritet inom rättsväsendet av sexualbrott mot barn som begås utomlands. I motionerna framhålls bl.a. att det fortfarande finns få fällande domar i Sverige för sexualbrott mot barn som begåtts utomlands.

I motion Ju379 (M) begär motionären att åtgärder vidtas för att minska utredningstiderna när det gäller barn som har utsatts för våld i hemmet.

Motionärerna i Ju266 (S) och Ju386 (S) yrkande 3 lyfter fram människohandeln som en fråga som bör prioriteras inom de brottsbekämpande myndigheterna. Den förra motionen framhåller särskilt människohandeln för andra ändamål än sexuella. I den senare motionen efterfrågas en tydligare prioritering när det gäller människohandel för sexuella ändamål.

Att öka andelen upplarade våldtäktsbrott är en fråga som bör prioriteras enligt motionärerna i Ju238 (S) yrkande 2 och Ju390 (S). I motion Ju238 föreslås bl.a. att en oberoende granskningskommission tillsätts för att göra systematiska och omfattande analyser av varför så många våldtäktsutredningar läggs ned och varför det väcks så få åtal.

Hatbrottsligheten framhålls i motion Ju242 (FP), där motionären vill att en nationell handlingsplan mot hatbrott ska utarbetas, i motion Ju400 (MP) yrkande 6, där motionärerna vill att hatbrott åter ska bli ett prioriterat område för Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten, och i motion Ju412 (S) yrkande 3, där motionärerna begär att samarbeten mellan polis och det civila samhället initieras för att förebygga hatbrott.

I Ju270 (FP) yrkande 4 lyfts frågan om våld i samkönade relationer och det hedersrelaterade våldet mot hbt-personer fram. Motionären menar att dessa frågor inte får ”tappas bort” när regeringens handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor, våld i samkönade relationer och hedersrelaterade brott ska förverkligas.

I motionerna Ju214 (M) yrkande 2 och 3, Ju291 (FP) och Ju324 (M) yrkande 2 och 3 begär motionärerna att bekämpandet av brott som begåtts av s.k. djurrättsaktivister ska prioriteras.

Bekämpandet av den organiserade brottsligheten bör enligt motionärerna i Ju313 (S) yrkande 1 och Ju391 (M) prioriteras. I motion Ju313 framhålls bl.a. att polisen bör få tillräckligt med medel för detta. Vidare betonas vikten av samarbete mellan myndigheter för att snabbt kunna beivra så många brott och förseelser som möjligt. I motion Ju391 anförs bl.a. att något som bör utredas närmare är om vissa insatser som visat sig framgångsrika på lokal nivå bör införas nationellt.

I motionerna Ju297 (S), Ju307 (S) yrkande 2 och 3 samt Ju310 (KD) framhålls vikten av att bekämpa ungdomsbrottsligheten. I Ju297 vill motionären att en nationell strategi införs där staten i samverkan med kommuner och landsting skapar ett sammanhållet program för att motverka droger

och kriminalitet bland unga. I Ju307 anförs bl.a. att nyrekryteringen till ungdomsgång måste vara en prioriterad fråga. I Ju310 framhålls vikten av kommunala handlingsplaner för att hjälpa ungdomar bort från kriminalitet i form av förstörelse och våld.

I Ju393 (S) yrkande 3 framhålls vikten av att narkotikabrottsligheten bekämpas. Motionären anför bl.a. att eftersom drogsituationen av allt att döma blir allvarligare under de kommande åren, är det särskilt viktigt att polisen fortsätter att prioritera denna brottslighet.

Att den organiserade smugglingen och vidareförsäljningen av alkohol ska prioriteras begärs i Ju426 (C) yrkande 2 och So568 (S) yrkande 2. I den förra motionen anförs bl.a. att en samordning mellan berörda myndigheter snarast måste komma till stånd samt att resurserna till polis och tull bör öka. I den senare motionen framhålls bl.a. att en nationell samling behövs mot den illegala alkoholhandeln. Alkoholfrågan behandlas även i motion So545 (MP) yrkande 7 och 8. Motionärerna vill se en ökad aktivitet när det gäller bekämpandet av brottslighet där alkohol är involverad. De begär att arbetet mot olaglig alkoholhantering och bekämpandet av all brottslighet som kan relateras till överkonsumtion av alkohol ska intensifieras, liksom alkoholkontrollerna i trafiken.

När det gäller trafikkontroller begärs i motion Ju389 (M) fler kontroller med synliga poliser efter vägarna samt fler kontroller av körkort och trafikbeteende.

I motion Ju281 (M) påtalas vikten av en effektivare bekämpning av övergrepp i rättsak.

I motion K291 (MP) anförs bl.a. att det finns anledning att tvivla på om utredningsresurserna är tillräckliga när det gäller korruption och mutbrott. I motionen, yrkande 7 och 8, begärs att regeringen ska låta utreda dels om det finns behov av att förstärka lagstiftningen mot korruption, dels om berörda myndigheter har tillräckliga utredningsresurser för att kartlägga, utreda och bekämpa korruption och mutbrott.

I motion Ju265 (S) påtalas vikten av bekämpning av ekobrottslighet. Enligt motionären behöver arbetet mot denna typ av brottslighet systematiseras och medvetandegöras.

I motion Ju308 (S) anförs att ökade åtgärder behöver vidtas mot bedrägerier med bluffakturor.

I motion Ju220 (M) yrkande 1 påtalas vikten av att på ett tydligare och snabbare sätt stävja snatterier.

Enligt motion Ju286 (M) bör rättsväsendets arbete med olika former av brott på Internet ses över, moderniseras och förbättras.

I motion N346 (M) yrkande 5 anförs att polis och åklagare bör avsätta särskilda resurser för att utreda patentintrång.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot det som regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Regeringen avser bl.a. att fortsätta det långsiktiga arbete som under den förra valperioden inleddes mot mäns våld mot kvinnor, mot hedersrelaterat våld och förtryck, mot våld i samkönade relationer och mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Detta är brottstyper som lyfts fram i flera av motionerna. Regeringen framhåller även vikten av att särskilt fokus även fortsättningsvis riktas mot den grova organiserade brottsligheten och mot ungdomsbrottsligheten. På regeringens initiativ utreds vidare bl.a. frågan om effektivisering av ekobrottsbekämpningen.

I likhet med flera av motionärerna (Ju252 yrkande 2, Ju320 yrkande 1, Ju352 yrkande 1, Ju 353 yrkande 1, Ju410 yrkande 1 och 4 samt Ju416 yrkande 1) anser utskottet att kampen mot sexuell exploatering av barn i samband med resande och turism är ytterst angelägen. En av de viktigaste förutsättningarna för att kampen mot barnsexturismen ska bli framgångsrik är ett gott internationellt samarbete. Det europeiska samarbetet är enligt utskottet därvid av central betydelse. Den 29 mars 2010 presenterade kommissionen ett förslag till direktiv, vilket föreslås ersätta rådets rambeslut från den 22 december 2003 om bekämpande av sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi (2004/68/RIF). Kommissionens förslag bygger till stora delar på resultatet av de förhandlingar som leddes av det svenska ordförandeskapet i EU. Utskottet kan med tillfredsställelse konstatera att förslaget till direktiv innehåller effektivare och mer ändamålsenliga bestämmelser i kampen mot sexuella övergrepp mot och sexuell exploatering av barn.

Utskottet har förståelse för önskemålen i motionerna Ju214 yrkande 2, Ju291 och Ju324 yrkande 2 om bättre skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning och som utsätts för hot och annan brottslighet av s.k. djurrättsaktivister. Det är en organiserad brottslighet som hotar en hel näringsgren och därför måste tas på största allvar.

Som konstateras i motion Ju379 förekommer alltför långa handläggnings-tider vid brott mot barn. Detta är, som motionären anför, oacceptabelt av flera skäl. Med anledning av en rapport som i början av 2010 pekade på detta problem inom Åklagarmyndigheten har en överåklagare nu fått ett nationellt ansvar för att samordna Åklagarmyndighetens bekämpning av brott i nära relationer och särskilt mot barn. Utskottet ser positivt på detta.

Utskottet vill vidare uppmärksamma problemet med s.k. bluffakturor. Som anføres i motion Ju308 har antalet anmälningar om denna typ av brottslighet ökat markant under senare år. Justitieministern konstaterade emellertid den 14 april 2010 i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2009/10:712) att redan den gällande lagstiftningen tydligt tar avstånd från denna typ av verksamhet. Den som sänder en verklig bluffaktura gör sig normalt skyldig till ett brott, och den som drabbas kan göra en polisanmälan och framställa

skadeståndsanspråk. Justitieministerns avsikt var att fortsätta att bevaka dessa frågor och, så länge problemen finns, överväga olika åtgärder. Utskottet utgår från att regeringen fortfarande bevakar frågorna.

När det gäller önskemålet i motion Ju286 om förbättring av rättsväsendets arbete mot olika former av brott på Internet, vill utskottet peka på att regeringen har aviserat att en proposition som gäller de brottsbekämpande myndigheternas inhämtande av elektronisk kommunikation kommer att lämnas i december 2010. Myndigheternas möjlighet att bekämpa brott som förtal, sexuellt ofredande osv. över Internet kommer därigenom att förbättras.

Att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär inte att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottet avgöras lokalt vid polismyndigheterna och vid Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att det följer av 3 kap. 1 § polisförordningen (1998:1558) att polisstyrelserna ska se till att polisarbetet bedrivs i enlighet med de prioriteringar och riktlinjer som riksdagen och regeringen har lagt fast för polisverksamheten.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Polisens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden som i huvudsak rör frågor om rättsväsendets organisation samt polisutbildningen.

Jämför reservationerna 18 (S, MP, V), 19 (S, MP, V), 20 (S, MP, V), 21 (SD), 22 (S, MP, V) och 23 (S, V).

Propositionen

I propositionen (s. 19) anförs att regeringen planerar flera åtgärder för att ytterligare utveckla rättsväsendets effektivitet. En väl fungerande och modern polis ska finnas i hela landet. Som ett led i detta har regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska analysera i vilken utsträckning polisens nuvarande organisation utgör ett hinder för de krav regeringen ställer på högre kvalitet, ökad kostnadseffektivitet, ökad flexibilitet och väsentligt förbättrade resultat i polisens verksamhet. Om kommittén finner att den nuvarande organisationsformen utgör ett hinder i dessa avseenden ska ett fullständigt förslag till en helt eller delvis ny organisation för polisen lämnas. Kommittén ska också föreslå hur ansvar och befogenheter i styrningen av polisens verksamhet kan tydliggöras. Vidare ska kommittén ta ställning till och lämna förslag i frågor om polisens tillgänglighet, synlighet och samarbete med andra. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2012 (dir. 2010:75).

Regeringen har vidare gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att myndigheten fr.o.m. den 1 januari 2011 ska ha en organisation för att leda sådan polisverksamhet som avser handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen. I uppdraget ingår att i samband med årsredovisningen för 2013 redovisa en uppföljning av verksamhetsövergången. Denna uppföljning kommer att tjäna som underlag för regeringen för att ta ställning till om en mer omfattande utvärdering behöver genomföras.

I propositionen anføres (s. 23) vidare att det myndighetsöverskridande samarbetet mot den grova organiserade brottsligheten har utvecklats positivt och att även myndigheter utanför rättskedjan har viktiga uppgifter i de samlade insatserna för att så effektivt som möjligt kunna förebygga och hindra denna typ av brottslighet.

Flera regionala underrättelsecenter (RUC) och ett nationellt underrättelsecenter (NUC) har etablerats. Inom ramen för dessa samarbeten sker informationsutbyte mellan Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Säkerhetspolisen, Skatteverket, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Försäkringskassan och Migrationsverket. De deltagande myndigheterna har effektivt bidragit till anpassade insatser mot brottsligheten.

Regeringen anför vidare (s. 19) att polisorganisationens viktigaste resurs är medarbetarna och att det för närvarande finns ett behov av att utveckla polisutbildningen. Utbildningen behöver anpassas efter de krav som kan ställas på en modern polis. Frågan har varit föremål för en omfattande utredning och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionerna

Polisens organisation och därmed sammanhängande frågor behandlas i flera motionsyrkanden.

Således anføres i motionerna Ju293 (S) yrkande 1 och Ju411 (V) yrkande 1 att dagens tjuogo polismyndigheter bör slås ihop till en. Enligt motionärerna ger det en bättre resursanvändning och styrning av verksamheten. I motion Ju375 (S, MP, V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om trygghet i vardagen. Motionärerna pekar bl.a. på att polisens myndigheter bör slås samman till en. I motion Ju306 (S) anføres att det krävs en bred genomlysning av hela polisverksamheten innan det bildas en sammanlagren polismyndighet.

Vidare framförs i motion Ju293 (S) yrkande 2 och Ju411 (V) yrkande 4 att det bör inrättas en fristående myndighet som utreder brott där poliser eller åklagare är misstänkta.

I motion Ju293 (S) yrkande 7, Ju415 (S) och Ju411 (V) yrkande 2 anføres att det bör skapas en kraftfull polisiär organisation mot den grova organiserade brottsligheten. Enligt motionärerna bör de enheter inom rätts-

väsendet som arbetar mot dessa brott, Rikskriminalpolisen, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten, slås ihop till Polisens riksorganisation mot ekonomisk och organiserad brottslighet (Reko).

I motion Ju243 (M) framhålls att det krävs bättre samordning mellan myndigheter för att uppnå bättre brottsbekämpning.

Lokala frågeställningar lyfts fram i några motioner. Således behandlas frågan om fler synliga och lokala poliskontor i Stockholm i motion Ju307 (S) yrkande 1. I motion Ju335 (S) framhålls vikten av trygghet och bra polisverksamhet i Skaraborg. I motion Ju247 (M) anförs att polisens ledningscentral bör flytta tillbaka till Skaraborg.

I motion Ju251 (M) behandlas frågan om behovet av en polishelikopter i Skåne.

Frågan om sjöpolisens organisation behandlas i motion Ju215 (FP). Enligt motionärerna bör konsekvenserna av den avveckling av sjöpolisverksamheten som genomfördes 2003 utvärderas.

Flera motionsyrkanden behandlar frågan om polisutbildningen.

I motion Ju366 (KD, M, C, FP) lyfter motionärerna fram Skaraborg och Skövde som lokaliseringsort för en ny polisutbildning.

I motion Ju293 (S) yrkande 3 anförs att en ny polisutbildning bör införas. Enligt motionärerna behöver kvaliteten på polisens arbete höjas och den enskilde polisens kompetens förstärkas. Därför krävs ny modern högskoleutbildning för polisyrket. Också i motion Ju411 (V) yrkande 3 anförs att polisutbildningen bör bli en högskoleutbildning och att grundutbildningen ska vara tre år. I yrkande 5 anförs att ett förslag om att polisen ska utrustas med yrkeslegitimation snarast bör tas fram.

I motion Ju326 (S) pekas på förutsättningarna för att starta en polisutbildning i Västsverige vid något eller några av de befintliga lärosätena.

I motion Ju392 (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att förlägga en polisutbildning till Skåne. I yrkande 2 framförs att poliskåren bättre bör spegla befolkningen vad gäller etnisk mångfald. Slutligen anförs i yrkande 3 att ett utbyte mellan den svenska och danska polisutbildningen skulle vara till stor nytta. I motion Ju259 (M) anförs att en polishögskola bör placeras i Malmö.

I motion Ju280 (M) yrkande 1 anförs att grundutbildningen för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal bör vara gemensam. Vidare anförs i yrkande 2 att även såväl Tullverkets som Kustbevakningens utbildningar bör jämföras med en högskoleutbildning, för det fall att polisutbildningen blir en högskoleutbildning.

I motion Ju345 (M) begärs att den befintliga distansutbildningen till polis i Borås kompletteras med en eventuell ny polishögskola.

I motion Ju233 (FP) anförs att Örebro universitet bör få bedriva polisutbildning.

Bakgrund

Som nämnts ovan har regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska analysera i vilken utsträckning polisens nuvarande organisation utgör ett hinder för de krav regeringen ställer på högre kvalitet, ökad kostnadseffektivitet, ökad flexibilitet och väsentligt förbättrade resultat i polisens verksamhet. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2012 (dir. 2010:75).

Frågan om brottsutredningar mot anställda inom polisen och mot åklagare behandlades av Kommittén om tillsynen över polis och åklagare (se SOU 2003:41). Kommittén ansåg inte att det borde inrättas något fristående organ för internutredningsverksamhet. Inte heller fann kommittén att det fanns behov av att inrätta ett fristående tillsynsorgan. Frågan om en fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott av poliser och åklagare behandlades därefter av Internutredningsutredningen (se SOU 2007:5). Utredningen lämnade i enlighet med sina direktiv ett förslag till hur ett utredningsorgan som är fristående och oberoende från polisen och åklagarväsendet skulle kunna vara utformat. Utredningen ansåg sig emellertid inte kunna förorda att en fristående myndighet skulle införas. I stället pekade utredningen på möjligheten att på ett tydligare sätt skilja internutredningsverksamheten vid polisen från den övriga polisverksamheten genom att samla den i en organisation inom Rikspolisstyrelsen

Som ovan anförs har regeringen gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att myndigheten fr.o.m. den 1 januari 2011 ska ha en organisation för att leda sådan polisverksamhet som avser handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen.

Med stöd av regeringens bemyndigande den 25 februari 2010 gav chefen för Justitiedepartementet en särskild utredare i uppdrag att bl.a. göra en analys av hur svensk rätt förhåller sig till bestämmelserna i rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete (dataskyddsrambeslutet) och att utarbeta nödvändiga författningsförslag för att Sverige ska leva upp till bestämmelserna i rambeslutet (dir. 2010:17). Regeringen gav därefter, den 21 oktober 2010, utredaren i uppdrag att, utöver det som omfattas av de ursprungliga direktiven, se över de regler om sekretess och utbyte av information mellan myndigheter som gäller när myndigheterna samverkar i bekämpningen av grov organiserad brottslighet (dir. 2010:112). Utredaren ska kartlägga behovet av förbättrade möjligheter för myndigheterna att utbyta uppgifter, utreda hur detta behov, efter en avvägning mot integritetsintressena, ska kunna tillgodoses på ett effektivt och rättssäkert sätt samt lämna fullständiga författningsförslag tillsammans med en redovisning av vilka effekter förslagen kan få för den personliga integriteten. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2011.

Regeringen beslutade i augusti 2010 att en särskild utredare ska se över kriminaliseringen av penningtvätt och vissa därmed sammanhängande frågor. Utredaren ska överväga om kriminaliseringen av penningtvätt behöver förenklas och förtydligas. I det ingår att ta ställning till om det straffbara området för penningtvätt bör utvidgas. Uppdraget ska redovisas senast den 20 februari 2012.

Regeringen fattade i oktober 2010 beslut om en lagrådsremiss om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen. Bakgrunden till remissen är att rådet den 6 oktober 2006 antog ett rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande. Antagandet skedde efter det att riksdagen godkänt ett utkast till rambeslut. I lagrådsremissen lämnas förslag till den lagstiftning som krävs för att genomföra rambeslutet i Sverige. Enligt förslaget ska en särskild lag om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen införas. De nya bestämmelserna omfattar situationer såväl när svenska förverkandebeslut sänds över till en annan medlemsstat för verkställighet där, som när utländska förverkandebeslut sänds över till Sverige från en annan medlemsstat för verkställighet här. Med beslut om förverkande avses beslut som syftar till att förverka såväl hjälpmedel vid brott som utbyte av brott. Vidare omfattas vissa beslut om förverkande som baserar sig på bestämmelser om utökade möjligheter till förverkande.

Utredningen om den framtida polisutbildningen lämnade i juni 2007 delbetänkandet Framtidens polis (SOU 2007:39). I utredningen framhålls att tillgängligheten till polisen är avgörande för alla oavsett var man bor och oavsett vem man är. Tillgängligheten behöver emellertid enligt utredningen inte betyda att den lokala polisen svarar för allt; specialisering är ett måste för att möta kraven på professionalism. Det är enligt utredningen nödvändigt med en rimlig avvägning mellan tillgången till en lokalt tillgänglig polis, inte minst i glesbygden, och en förmåga att ställa spetskompetens till förfogande vid behov. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I betänkandet Kustbevakningens rättsliga befogenheter (SOU 2008:55) föreslås en ny lag med en samlad och enhetlig reglering av Kustbevakningens och kustbevakningstjänstemännens rättsliga befogenheter som omfattar de tre områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn. I betänkandet belyses bl.a. frågan om vilka konsekvenser utredningens förslag får för polisen. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet.

Från Justitiedepartementet har inhämtats att Rikspolisstyrelsen för närvarande gör en fördjupad översyn av polisflyget, där frågor om samarbete med andra myndigheter, ledning och styrning, bemanning m.m. övervägs. Arbetet förväntas vara klart under våren 2011. Med denna översyn som grund kommer frågan om helikoptrarnas basering att avgöras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att målet om att det 2010 ska finnas 20 000 poliser nu är uppnått. Så många poliser har Sverige aldrig tidigare haft. Allt fler brott utreds och klaras upp, och fler förövare får också stå till svars för sina handlingar. Polisen har också blivit mer synlig i människors vardag. Med ökade resurser kan verksamheten bli än mer kunskapsbaserad och metodinriktad. Det blir möjligt att rikta insatser, sprida goda exempel och göra utbildningsinsatser. Att poliserna har blivit fler medför en ökad synlighet och tillgänglighet i hela landet. Större tillgänglighet och ökad lokal förankring ger också förbättrade möjligheter att utveckla samarbetet med andra aktörer som t.ex. skolan och socialtjänsten. Polisen ska vara synlig och tillgänglig på tider och platser där många människor rör sig och där det finns goda möjligheter att möta människor i deras vardag. Genom satsningen på fler poliser kommer tryggheten i samhället att öka.

En självklar utgångspunkt för utskottet är att en väl fungerande och modern polis ska finnas i hela landet. Det är därför positivt att regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska analysera polisens nuvarande organisation ur olika aspekter. Enligt utskottets uppfattning bör inte kommitténs arbete föregripas. Motionerna Ju293 yrkande 1, Ju306, Ju375 yrkande 3 och Ju411 yrkande 1 avstyrks.

När det gäller frågor om resursfördelning till en viss polismyndighet anser utskottet att dessa bör vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen att besluta om. Motionerna Ju307 yrkande 1, Ju335 och Ju247 avstyrks därmed.

Frågan om att inrätta en fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott av poliser och åklagare har utretts vid två tillfällen under senare år. Regeringen har nu gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att myndigheten fr.o.m. den 1 januari 2011 ska ha en organisation för att leda sådan polisverksamhet som avser handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen. Utskottet ser positivt på detta uppdrag och noterar att det ingår i uppdraget att i samband med årsredovisningen för 2013 redovisa en uppföljning av verksamhetsövergången. Som anförs i propositionen kan det förutses att denna uppföljning kommer att tjäna som underlag till ett ställningstagande om en mer omfattande utvärdering behöver genomföras. Riksdagen bör därmed avslå motionerna Ju293 yrkande 2 och Ju411 yrkande 4.

Den grova organiserade brottsligheten är gränsöverskridande och inkluderar flera olika brottsområden. Denna brottslighet behöver mötas med samordnade insatser från flera håll. Regeringens initiativ till en nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten har fått ordentligt genomslag. Flera regionala underrättelsecenter (RUC) och ett nationellt underrättelsecenter (NUC) har, som anförs i propositionen, etablerats. Inom ramen för dessa samarbeten sker informationsutbyte mellan Åklagar-

myndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Säkerhetspolisen, Skatteverket, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Försäkringskassan och Migrationsverket.

Utskottet konstaterar således att förutsättningarna för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten har förbättrats avsevärt genom att resurserna på olika myndigheter har samlats och enats. Likaså har de nya arbetsformerna bidragit till snabbare kommunikationsvägar och ett utökat informationsutbyte mellan myndigheterna. Tillsammans kan myndigheterna agera på flera fronter både mot den grova kriminaliteten i sig och mot de kriminellas brottsvinster. Härutöver noterar utskottet att regeringen vidtagit flera åtgärder som enligt utskottets bedömning kan antas bidra till att ytterligare förebygga och förhindra grov organiserad brottslighet. Således är frågan om kriminalisering av penningtvätt föremål för utredning liksom även de regler om sekretess och utbyte av information mellan myndigheter som gäller när myndigheterna samverkar i bekämpningen av grov organiserad brottslighet. Inom kort väntas regeringen vidare fatta beslut om en proposition om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen.

Utskottet kan inte ställa sig bakom vad som anförs i motionerna Ju293 yrkande 7, Ju411 yrkande 2 och Ju415 om en sammanslagning av Rikskriminalpolisen, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten. Utskottet vill i detta sammanhang – utöver vad som ovan anförts om den samverkan mellan myndigheter som numera har etablerats – framhålla att Ekobrottsmyndigheten har till uppgift att bekämpa och förebygga ekonomisk brottslighet. Det innebär att även om den grova organiserade brottsligheten givetvis är en mycket angelägen uppgift för myndigheten, så har myndigheten också att hantera utredningar om annan typ av brottslighet. Motionerna avstyrks med det anförda.

Sammanfattningsvis instämmer utskottet i vad som anförs i motion Ju243 om vikten av samordning mellan myndigheter för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Med hänvisning till vad som anförts ovan om den samverkan mellan myndigheter som numera har etablerats får motionen anses vara i stort tillgodosedd.

När det gäller frågan om sjöpolisens verksamhet vill utskottet framhålla att sjöpolisens har en mycket viktig funktion när det gäller att förebygga och ingripa mot brott såväl på sjön som på land. Som anförs ovan bereds inom Regeringskansliet en utredning om Kustbevakningens rättsliga befogenheter. I betänkandet belyses bl.a. frågan om vilka konsekvenser utredningens förslag får för polisen. Enligt utskottets uppfattning bör beredningen av betänkandet inte föregripas. Motion Ju215 avstyrks.

Frågan om polishelikopters basering är för närvarande föremål för översyn inom Rikspolisstyrelsen, och riksdagen bör inte ta något initiativ. Motion Ju251 avstyrks.

Vad slutligen gäller frågan om polisutbildningen har den som framgår ovan varit föremål för utredning. Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringens ställningstagande till utredningens förslag bör inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna Ju233, Ju259, Ju280 yrkandena 1 och 2, Ju293 yrkande 3, Ju326, Ju345, Ju366, Ju392 yrkandena 1–3 och Ju411 yrkande 3. Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom förslaget om att införa yrkeslegitimation för poliser. Motion Ju411 yrkande 5 avstyrks därför.

Domstolarnas organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om tingsrättsorganisationen.

Propositionen

Regeringen anför i propositionen (s. 27) att utgångspunkten för arbetet med att vidareutveckla domstolsorganisationen är att tillgodose medborgarnas krav på hög kvalitet i dömandet, bl.a. genom en snabb och effektiv handläggning samt hög tillgänglighet, servicenivå och säkerhet. Det förutsätter att domstolarna har en funktionell geografisk spridning i förhållande till allmänheten, näringslivet och rättsväsendets övriga myndigheter. Samtidigt måste domstolsorganisationen skapa förutsättningar för specialisering, kompetensutveckling och en väl fungerande beredningsorganisation.

Motionen

I motion Ju202 (FP) föreslås att ett tingsställe inrättas i Bollnäs.

Bakgrund

Utskottet behandlade under den föregående valperioden yrkanden om tingsrättsorganisationen (bet. 2008/09:JuU1 och 2009/10:JuU1). Utskottet hänvisade till sitt ställningstagande till regeringens skrivelse En långsiktigt hållbar tingsrättsorganisation och föreslog att motionsyrkandena skulle avslås. I sin behandling av skrivelsen (bet. 2007/08:JuU19) anförde utskottet att regeringens då aviserade förändringar skapade en långsiktigt hållbar tingsrättsorganisation med förutsättningar för en hög kvalitet i verksamheten samt att tingsrättsorganisationen nu skulle få arbetsro och möjlighet att fokusera på kvalitet i den dömande verksamheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning när det gäller tingsrättsorganisationen och föreslår att motion Ju202 avslås.

Kriminalvårdens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Kriminalvårdens organisation och resurser.

Jämför reservation 24 (S, MP, V).

Propositionen

I propositionen anförs (s. 29) att Kriminalvårdens anstalts- och häktesbestånd ska utformas så att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt i fråga om säkerhet och beläggning. Regeringen har under senare år tillfört Kriminalvårdens anslag exceptionellt stora tillskott bl.a. för att Kriminalvården ska kunna ha en kapacitet som är tillräcklig för att möta de satsningar i övrigt som regeringen gjort på rättsväsendets myndigheter. Erfarenheten säger att klienttillströmningen varierar över tid, vilket utöver en grundkapacitet ställer krav på att Kriminalvården även på kort sikt kan hantera förändringar i klienttillströmningen.

Regeringen pekar på att Kriminalvården parallellt med att nya platser tagits i bruk har avvecklat ett stort antal redan befintliga platser. Myndigheten har samtidigt signalerat problem med såväl kapaciteten som möjligheten att hantera förändringar i klienttillströmningen. Regeringen anser mot bakgrund av senare års mycket stora tillskott till Kriminalvårdens anslag att myndigheten har getts förutsättningar att upprätthålla en tillräcklig kapacitet och flexibilitet för att hantera de klienter som regeringens stora satsningar på rättsväsendet genererar.

I propositionen anförs vidare (s. 45) att riksdag och regering under en rad år har tillfört Kriminalvården mycket stora tillskott samt att regeringens förväntningar på myndighetens resultat är höga. Regeringen betonar vikten av att myndigheten fortsätter att utarbeta system för att mäta resultatet av sina insatser och för att goda arbets- och behandlingsmetoder ska få spridning i organisationen. Enligt regeringen måste Kriminalvården arbeta för ett effektivt resursutnyttjande inom myndigheten som helhet. Regeringen pekar på att Utredningen Kriminalvårdens effektivitet i betänkandet Kriminalvården – ledning och styrning (SOU 2009:80) påtalat brister i myndighetens långsiktiga och strategiska styrning och anför att regeringen också i detta sammanhang ställer höga krav på sina myndigheter.

Motionerna

I motion Ju293 (S) yrkande 21 begärs en redogörelse för om Kriminalvårdens resurser används effektivt och är tillräckliga för att bedriva en fungerande verksamhet. Enligt motionärerna skapar bristande resurser en ineffektiv kriminalvård som riskerar att motverka de intagnas rehabilitering och försämrar arbetsmiljön för dem som jobbar inom kriminalvården.

I motion Ju231 (FP) föreslås att ett häkte inrättas i Eskilstuna.

Bakgrund

Utredningen Kriminalvårdens effektivitet överlämnade i september 2008 slutbetänkandet Kriminalvården – ledning och styrning (SOU 2009:80). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Av regleringsbrevet för 2010 avseende Kriminalvården framgår att myndigheten ska redovisa vilka åtgärder som myndigheten vidtagit, eller avser att vidta, med anledning av de förslag som lämnats av Utredningen Kriminalvårdens effektivitet särskilt med avseende på styrning och ledning av verksamheten. Kriminalvården ska vidare redovisa åtgärder som vidtagits för att utveckla förmågan att bedöma och prognostisera resursåtgång. Kriminalvården ska därutöver redovisa kostnaderna samt antalet anställda respektive årsarbetskrafter vid huvudkontoret, regionstaberna, de lokala verksamhetsställena och transporttjänsten. Uppdraget ska återspeglas i årsredovisningen för 2010.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om var kriminalvårdsverksamhet bör lokaliseras, senast i december 2007 (se bet. 2007/08:JuU1 s. 84). Utskottet uttalade då att sådana frågor utgör angelägenheter för Kriminalvården att avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten och att det inte ankommer på riksdagen att uttala sig i sådana frågor.

Av nedanstående tabell, som hämtats ur Kriminalvårdens statistikportal, framgår *medelbeläggningen för anstalter* under perioden 2003–2010. Uppgifterna för 2010 utgörs av data från januari till oktober.

Medelbeläggningen för anstalter

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal ord. platser	4 712	4 636	4 914	4 923	4 965	5 083	5 050	4 898
Medelbeläggning	4 452	4 773	4 847	4 829	4 676	4 687	4 668	4 567
Utnyttjade ordinarie platser	94 %	103 %	99 %	98 %	94 %	92 %	92 %	93 %

Utskottets ställningstagande

Som regeringen anför har Kriminalvården under senare år tillförts mycket stora tillskott. Det finns därför anledning att ha höga förväntningar på myndighetens resultat. Utskottet förutsätter i likhet med regeringen att Kriminalvården arbetar för ett effektivt resursutnyttjande inom myndigheten som

helhet. Utskottet noterar att regeringen i regleringsbrevet för 2010 avseende Kriminalvården har angett att myndigheten ska redovisa vilka åtgärder som myndigheten vidtagit, eller avser att vidta, med anledning av de förslag som lämnats av Utredningen Kriminalvårdens effektivitet särskilt med avseende på styrning och ledning av verksamheten. Av regleringsbrevet framgår också att Kriminalvården ska redovisa åtgärder som vidtagits för att utveckla förmågan att bedöma och prognostisera resursåtgång.

Utskottet noterar att medelbeläggningen på anstalterna sjunkit under senare år, vilket är positivt. När det gäller lokalförsörjningen vill utskottet också peka på att Kriminalvården sommaren 2010 initierade en egen, fristående utredning av vissa lokalförsörjningsfrågor. Syftet var bl.a. att få svar på om s.k. projektkostnader varit motiverade och ingångna avtal berättigade.

Utskottet utgår sammanfattningsvis från att regeringen noga följer frågan och anser inte att riksdagen bör ta något initiativ. Motion Ju293 yrkande 21 avstyrks därmed.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning om att frågor om var kriminalvårdsverksamhet bör lokaliseras utgör angelägenheter för Kriminalvården att avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Motion Ju231 avstyrks.

Översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet.

Jämför reservation 25 (SD).

Motionen

I motion Ju224 (M) begärs en översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet. Motionären hänvisar till vikten av ett fungerande rättsväsen och ett effektivt utnyttjande av det beviljade anslaget.

Bakgrund

Riksrevisionen överlämnade den 3 november 2010 rapporten Polisens förebyggande arbete – har ambitionerna uppnåtts? (RiR 2010:23) till regeringen. Enligt Riksrevisionen är kunskapsstödet från Brottsförebyggande rådet (Brå) otillräckligt. Riksrevisionen anför bl.a. att Brå enligt Riksrevisionen har gjort få utvärderingar som bidrar med kunskap om vilka brottsförebyggande åtgärder som har effekt på brottsligheten. Det saknas också sammanställningar av internationell forskning för många brottsförebyg-

gande arbetsmetoder. Brå har inte heller någon samlad och uppdaterad förteckning över de brottsförebyggande metoder som världen över bedömts som effektiva eller lovande, anför Riksrevisionen.

Regeringen gav den 18 november 2010 Statskontoret i uppdrag att kartlägga och analysera hur Brå förvaltats sin roll som producent av den officiella rättsstatistiken och i vilken mån statistiken tillgodoser de syften som är uppställda i lag. I uppdraget ingår att särskilt granska statistikens kvalitet och tillgänglighet, vilka åtgärder Brå vidtagit för att utveckla och förbättra statistiken, om utvecklingsarbetet fungerat och om framtagandet av statistiken sker med ett effektivt resursanvändande. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 30 april 2011.

Regeringskansliet gav den 22 november 2010 en utredare i uppdrag att

- kartlägga vilken forsknings- och utvecklingsverksamhet som bedrivs eller finansieras av rättsväsendets myndigheter
- beskriva och analysera utvecklingen av verksamheten sedan 2003 och redogöra för kostnaden för verksamheten
- lämna en idéskiss till hur forsknings- och utvecklingsverksamheten bör organiseras.

De myndigheter som ska ingå i kartläggningen är Rikspolisstyrelsen och länspolismyndigheterna, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Domstolsverket, Kriminalvården, Brå, Brottsoffermyndigheten och Rättsmedicinalverket.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i vad motionären anför om vikten av ett fungerande rättsväsen och ett effektivt utnyttjande av beviljade anslag. Regeringens beslut att ge Statskontoret i uppdrag att granska hur Brås utvecklingsarbete bedrivs liksom frågor kring rättsstatistiken är därför välkommet. Likaså välkomnar utskottet initiativet att ge en utredare i uppdrag att kartlägga hur rättsväsendets myndigheter arbetar med forsknings- och utvecklingsfrågor samt lämna förslag på hur forsknings- och utvecklingsverksamheten i rättsväsendet bör organiseras i framtiden. Enligt utskottets uppfattning får motion Ju224 därmed anses vara i allt väsentligt tillgodosedd.

Kompetens och bemötande

Utskottets förslag i korthet

Med delvis bifall till motion Ju329 tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som genomförs med anledning av det arbete som pågår för att förbättra polisens information till brottsoffer.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om kompetens och bemötande.

Jämför reservationerna 26 (S, MP, V), 27 (MP), 28 (MP, V), 29 (S, MP, V), 30 (MP, V), 31 (MP, V), 32 (S, MP, V), 33 (MP, V), 34 (S, MP, V), 35 (MP, V), 36 (S, MP, V), 37 (MP), 38 (MP, V), 39 (S, V) och 40 (SD).

Propositionen

I budgetpropositionen (s. 20) framhåller regeringen att rättsväsendets verksamheter kan anpassas för bästa möjliga resursutnyttjande genom att såväl nationell som internationell kunskap tas till vara. Som en grundläggande källa till sådan kunskap anger regeringen det forsknings- och utvecklingsarbete som bedrivs inom ramen för olika myndigheters verksamhet samt vid universitet och högskolor. Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten har enligt regeringen en särställning i dessa frågor. Även rättsväsendets övriga myndigheter måste ständigt verka för att de metoder som används granskas, följs upp och utvärderas. Förmågan att fastställa inom vilka områden som det finns ett utvecklings- och åtgärdsbehov behöver enligt regeringen stärkas ytterligare. Regeringen pekar även på vikten av att utbyta erfarenheter och tillgodogöra sig kunskap från andra länder.

Regeringen anför vidare (s. 26) att frågor om hur domstolarna kommunicerar med medborgarna har stor betydelse för allmänhetens förtroende för domstolarna. I linje med de förslag som lämnades i Förtroendeutredningens betänkande Ökat förtroende för domstolarna (SOU 2008:106) har regeringen därför gett Domstolsverket i uppdrag att initiera, understödja och hålla samman utarbetandet av strategier för Sveriges Domstolars arbete med bemötandefrågor, utformningen av domar och beslut samt kontakter med medierna. Domstolsverket ska senast den 31 december 2010 redovisa hur strategierna har utformats och genomförts.

Regeringen konstaterar att såväl besökare i domstol som de som arbetar inom rättsväsendet har rätt att ställa krav på en hög säkerhet i domstolarna. I betänkandet Ökad säkerhet i domstol (SOU 2009:78) föreslogs att möjligheterna att besluta om säkerhetskontroll i domstol ska utökas. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Justitiedepartementet.

Regeringen framhåller vidare (s. 32) att det är av central betydelse att brottsoffer känner sådant förtroende för rättsväsendet att de anmäler att de utsatts för brott. Varje brottsoffer ska få ett gott bemötande och adekvat information genom hela rättskedjan. Som exempel på en informationskälla som kan underlätta för vittnen och brottsoffer nämner regeringen den webb-baserade Rättegångsskolan som Brottsoffermyndigheten lanserade 2008. Vidare pekar regeringen på vikten av god kunskap och återkommande utbildning om brottsoffers reaktioner och utsatta situation, liksom att bemötandet av brottsoffer anpassas till deras individuella förutsättningar. Regeringen framhåller att kvinnor och barn som är eller har varit utsatta för mäns våld i nära relationer, sexualbrott, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer särskilt bör uppmärksammas i det sammanhanget.

Brottsofferfonden, som administreras av Brottsoffermyndigheten, har under 2009 och 2010 haft i uppdrag att fördela medel till studier som ska syfta till att öka kunskapen om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Brottsoffermyndigheten har även genomfört ett utbildningsprogram riktat till personal inom Polisen, Åklagarmyndigheten och domstolarna i syfte att öka kunskapen om sexualbrottsoffer och förbättra bemötandet av dessa brottsoffer genom hela processen. Uppdraget slutredovisades hösten 2009.

Regeringen redogör vidare (s. 28) för att Målutredningen i sitt betänkande Mål och medel – särskilda åtgärder för vissa måltyper i domstol (SOU 2010:44) bl.a. har kommit fram till att satsningar bör göras på domstolsintern specialisering. Utredningen har också gjort bedömningen att handläggningsprocessen i domstol bör kartläggas och förbättras. Vissa typer av mål kan ha behov av särskild snabbhet eller kompetens, och i betänkandet behandlas frågan om under vilka förutsättningar och på vilket sätt sådana behov bör tillgodoses. Betänkandet har skickats ut på remiss. Remisstiden går ut den 21 januari 2011.

Regeringen anför (s. 20) att det för att möta de utmaningar som rättsväsendet står inför krävs en mer ändamålsenlig informationsförsörjning.

Genom att ersätta det manuella informationsutbytet mellan myndigheterna med ett elektroniskt informationsflöde möjliggörs enligt regeringen stora effektivitetsvinster. Bland annat kommer avsevärt mindre tid att behöva läggas på registrering av uppgifter och på traditionell pappershantering. Ett elektroniskt informationsflöde mellan myndigheterna innebär dessutom en ytterligare förbättrad handläggning. Genom att information kan följas genom rättskedjan minskar risken för felaktigheter. Medborgarservicen stärks genom att myndigheternas möjligheter att ge en god service till enskilda underlättas och handläggningstiderna förkortas. Vidare skapas förutsättningar för e-tjänster för medborgarna, t.ex. för parter i rättsprocessen att kunna följa sitt ärende genom rättskedjan. En samlad elektronisk information bidrar till ny kunskap om brottslighet och brottsbekämp-

ning och helt nya möjligheter till verksamhetsutveckling och verksamhetsuppföljning. Rättskedjans resurser kommer då att användas på ett effektivare sätt genom en mer utvecklad styrning och ledning. Vidare förbättras kriminalstatistiken och förutsättningarna för forskning påtagligt.

Arbetet med att ersätta det manuella informationsutbytet mellan myndigheterna med ett elektroniskt informationsflöde leds sedan 2009 av Justitiedepartementet och samordnas på myndighetsnivå av Rådet för rättsväsendets informationsförsörjning. Som ett första steg i arbetet har regeringen gett Polisen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården i uppdrag att, i samverkan med Brottsförebyggande rådet, genomföra en första etapp av arbetet senast den 31 december 2011. Etappen innebär att det införs ett elektroniskt huvudflöde mellan de myndigheter i brottmålsprocessen som hanterar de största ärendemängderna.

Motionerna

I ett stort antal motioner förespråkas olika åtgärder för att öka kompetensen inom rättsväsendets myndigheter och för att myndigheternas företrädare bättre ska kunna bemöta och lämna information till dem som i olika sammanhang kommer i kontakt med myndigheterna.

När det gäller sexualbrott mot barn framhålls i motion Ju298 (S) vikten av en samlad strategi för att öka kompetensen i rättsväsendet och förstärka prioriteringarna. Enligt motion Ju410 (V) yrkande 3 finns det ett behov av att utbilda berörda delar av rättsväsendet i fråga om barnsexuellt. I motion Ju235 (S) framhålls behovet av insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående. Enligt motion So543 (MP) yrkande 31 finns det ett behov av att öka barnkompetensen inom rättsväsendet.

Det finns två yrkanden som rör behovet av utbildning och kompetensutveckling i fråga om mäns våld mot kvinnor. I motion Ju319 (MP) yrkande 3 påtalas ett sådant utbildningsbehov för personal inom rättsväsendet. I motion Ju386 (S) yrkande 5 påtalas utbildningsbehovet för dem som kommer i kontakt med frågorna i sitt arbete inom statliga myndigheter, kommuner, landsting och skolor.

Enligt motion Ju270 (FP) yrkande 1 finns det ett behov av ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner. I motion Ju401 (V) yrkande 6 begärs att rättsväsendets myndigheter ska få i uppgift att öka kunskaperna om bestämmelsen i 29 kap. 2 § 7 brottsbalken. Bestämmelsen föreskriver att det vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas som försvårande omständigheter om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller någon annan liknande omständighet. I samma motion, yrkande 8, begärs att alla yrkespersoner

som möter människor som har utsatts för samkönat partnervåld ska ha relevant hbt-kompetens. I motion Ju412 (S) yrkande 1 påtalas behovet av utbildning i hbt-kunskap för poliser.

I motion Ju418 (C) yrkande 2 begärs att poliser, åklagare, domare och nämndemän ska genomgå utbildning rörande våld i nära relationer och sexualbrott. I motion Ju409 (V) yrkande 3 efterfrågas relevant, obligatorisk utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvinnor för rättskedjan och yrkesutbildningar som juristlinjen och polis-, sjuksköterske-, läkar- och socionomutbildningarna. Enligt motion Ju367 (S) behöver rättsväsendets kunskaper om sexualbrott stärkas. I motion Ju330 (S) yrkande 1 anförs att det finns ett behov av utbildning av personer inom rättsväsendet när det gäller hur en våldtagen person reagerar på det sexuella våldet och hur traditionella könsrollsmönster påverkar vår syn på sexualitet.

I motion Ju203 (S) yrkande 1 framhålls behovet av ökad kunskap om sexköpsbrott bland de rättsvårdande myndigheterna.

Inrättandet av ett forskningscentrum mot etnisk diskriminering i rättsväsendet bör utredas enligt motion Ju406 (V) yrkande 1. I samma motion, yrkande 2, anförs att samtliga rättsväsendets myndigheter bör ges i uppdrag att vidta åtgärder mot etnisk diskriminering inom sina verksamhetsområden. I motion Ju221 (MP) föreslås att en utredning initieras med uppgift att bedöma hur vanligt förekommande det är att människor diskrimineras inom rättsväsendet.

I motion Ju337 (M) föreslås en översyn för att öka tryggheten för vittnen. Vikten av ett starkare vittnesskydd framhålls även i motionerna Ju305 (C), Ju311 (KD) och Ju318 (M). Även motion Ju293 (S) yrkande 8 pekar på behovet av ett förbättrat vittnesskyddsprogram.

I motion Ju329 (S) anförs att polisen i sina kontakter med brottsoffer borde vara skyldig att inte bara informera om brottsoffrets rättigheter utan även att ta kvittens på att informationen lämnats. I motion Ju270 (FP) yrkande 2 framhålls att polisens information till brottsoffer som utsätts för hatbrott på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet behöver förbättras. Frågan om vidareutbildning av poliser i beteendevetenskap och psykiatri behandlas i motion Ju404 (M). I motion Ju275 (M) behandlas förbättringspotentialen i polisens e-tjänster.

I motion C314 (M) pekas på behovet av utbildning för domare när det gäller bedömning av risken för olovligt bortförande av barn i samband med vårdnadsärenden. I motion Ju267 (S) föreslås att Domstolsverket ska få i uppdrag att se över på vilket sätt nämndemännen kan få en adekvat utbildning för sitt uppdrag. I motion Ju285 (M) behandlas behovet av att, genom ökade kunskaper inom polis och rättsväsende, utveckla arbetet med att motverka kontokortsbedrägerier.

Bakgrund

Inom rättsväsendets myndigheter har under de senaste åren vidtagits ett flertal åtgärder för att bl.a. höja kompetensen inom olika områden och förbättra bemötandet av brottsoffer och andra som kommer i kontakt med myndigheterna.

Således har Brottsoffermyndigheten under 2008–2009, på uppdrag av regeringen, genomfört ett utbildningsprogram i syfte att öka kunskapen om sexualbrottsoffer och förbättra bemötandet av dessa i samband med anmälan, förundersökning och rättegång. Utbildningsprogrammet har riktat sig till samtliga personalkategorier inom polisen, Åklagarmyndigheten och domstolarna.

Av Brottsoffermyndighetens årsredovisning för 2009 (s. 13 f.) framgår att myndigheten, för att underlätta myndigheternas fortsatta utbildningsinsatser, har utvecklat ett webbaserat utbildningsmaterial om bemötande av sexualbrottsoffer. Från Brottsoffermyndigheten har inhämtats att materialet är färdigställt och att det kommer att lanseras under våren 2011 för myndighetsspecifika och gemensamma utbildningar inom polisen, domstolarna och Åklagarmyndigheten.

Vidare har Brottsoffermyndigheten fått i uppdrag att i samråd med Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Migrationsverket utforma och genomföra ett utbildningsprogram i frågor som rör prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Uppdraget ska vara redovisat och slutfört senast den 15 december 2010 (Ju2008/7290/KRIM).

Brottsoffermyndigheten har också fått i uppdrag av regeringen att fördela medel till forskning och andra studier, systematisk metodutveckling och andra liknande insatser som syftar till att öka kunskapen om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Även det uppdraget ska vara slutredovisat senast den 15 december 2010 (Ju2008/8341/KRIM).

Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket fick 2006 i uppdrag av regeringen att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid landets samtliga tingsrätter och hovrätter. Det uppdraget löper fortfarande (se regleringsbrevet för 2010 för Brottsoffermyndigheten). I regleringsbrevet för 2010 för Sveriges Domstolar har regeringen gett Domstolsverket i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka skyddet och säkerheten för de anställda, parterna och andra personer som deltar i en rättegång samt övriga som besöker domstolarna. Av redovisningen ska särskilt framgå åtgärder som syftar till att vittnen och målsäganden inte konfronteras med den tilltalade i domstolens lokaler i avvaktan på och under en förhandling. För att vittnesstödet ska bli likvärdigt oavsett var i landet man befinner sig presenterade Brottsoffermyndigheten i mars 2010 nationella riktlinjer för vittnesstödsverksamheten. Riktlinjerna hade tagits fram i nära samarbete med Domstolsverket och Brottsofferjourernas riksförbund.

Regeringen gav i regleringsbrevet för Sveriges Domstolar för 2008 och 2009 Domstolsverket i uppdrag att genom insatser i form av utbildning ytterligare stärka kompetensen bland domare och andra anställda vid domstolarna när det gäller frågor om mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, samt våld i samkönade relationer. Åtgärderna skulle pågå under tiden den 1 januari 2008–31 december 2009 och leda till ett bättre bemötande av brottsoffer och därigenom bidra till att stärka allmänhetens förtroende för domstolarna. Uppdraget redovisades i januari 2010. Från Justitiedepartementet har inhämtats att olika slags kompetensutvecklingsinsatser planerades och genomfördes på lokal, regional och central nivå under tiden januari 2008–december 2009. Utbildningsinsatserna kompletterades med utbildning som genomfördes av externa arrangörer. Domstolsverket kunde konstatera att de genomförda utbildningsinsatserna hade medfört att intresset för frågor om bemötande av brottsoffer hade ökat hos personalen vid Sveriges Domstolar.

Av Domstolsverkets rapport om Domstolsakademins första verksamhetsår (2009) framgår att akademins utbildning i familjerätt bl.a. har innehållit undervisning i utvecklingspsykologi (barnets utveckling, anknytning och behov) samt barnperspektivet. Ett särskilt avsnitt har ägnats frågor om familjerätt i ett mångkulturellt samhälle och s.k. hederskulturer. Särskilt intresse har också ägnats riskbedömning och umgänge med kontaktperson. Domstolsakademien ansvarar sedan den 1 januari 2010 för all kompetensutveckling för ordinarie domare som avser domares juridiska kompetens.

I Sveriges Domstolars årsredovisning för 2009 (s. 82) anges att ett antal kurser, med tydliga specialistinslag, kommer att erbjudas ordinarie domare under 2010, bl.a. inom familjerättsområdet. Domstolsverket har under 2009 anordnat utbildning med specialistinslag inom bl.a. områdena IT-brottlighet och barn- och ungdomsperspektivet.

I september 2007 uppdrog regeringen åt Rikspolisstyrelsen att ytterligare intensifiera sitt arbete mot mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Insatserna skulle omfatta utbildning, informationsspridning till allmänheten och andra åtgärder som kunde bedömas säkra det ordinarie arbetet långsiktigt. Insatserna skulle förbättra polisens förmåga att arbeta utifrån ett brottsofferperspektiv. Rikspolisstyrelsen slutredovisade uppdraget den 16 februari 2010. I slutrapporten anförs bl.a. att en rad åtgärder har vidtagits i syfte att öka polisens kompetens och kapacitet inom området, förbättra polisens förmåga att arbeta utifrån ett brottsofferperspektiv och öka förtroendet för polisen. Som några sådana åtgärder nämner Rikspolisstyrelsen en handbok och utbildningsmaterial om brott i nära relationer inklusive fördjupningsmaterial om hedersrelaterad brottslighet samt informationsspridning riktad till allmänheten. För att ytterligare höja kompetensen har Rikspolisstyrelsen skapat en nationell vidareutbildning för utredare av brott mot kvinna/närstående och för utredare av brott mot barn.

Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten fick 2008 i uppdrag av regeringen att förstärka de operativa insatserna samt arbeta för en utökad metod- och kompetensutveckling när det gäller människohandel och prostitution (Ju2008/7403/PO). Uppdraget ska vara slutfört den 31 december 2010.

I Rikspolisstyrelsens lägesrapport om människohandel för sexuella och andra ändamål för 2009 (rapport 2010:5, s. 19) anges bl.a. att man genomfört kompetensutveckling av de grupper inom polisen som arbetar med informationsinhämtning kring misstänkt brottslig verksamhet. Vidare har förundersökningsledare utbildats, och erfarenheter har utbytt mellan polis och åklagare för att effektivisera polisens arbete inom området.

För att ge samtliga polisanställda möjlighet att inhämta mer kunskap om människohandel och prostitution lanserades en interaktiv utbildning i frågorna på polisens intranät i september 2010.

Av regleringsbrevet för Rikspolisstyrelsen och övriga myndigheter inom polisorganisationen för 2010 framgår att Rikspolisstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att genomföra ett utvecklingsprojekt med målet att främja jämställdheten och den etniska och kulturella mångfalden inom Polisen. Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2011 (Ju2009/2250/PO).

Under 2009 genomfördes en nationell brottsofferundersökning för att ta reda på hur brottsoffer upplever sina kontakter med polisen och ge underlag till förbättringar på området. I undersökningen fick 5 000 brottsoffer svara på frågor, bl.a. om hur de upplevde polisens information. Enligt resultaten av undersökningen, som redovisades i juni 2010 (se Rikspolisstyrelsens rapport 2010:3), var de flesta brottsoffer (62 %) nöjda med informationen från polisen. Endast 10 % var missnöjda. Resultaten tydde dock på att polisen inom vissa områden, t.ex. när det gäller brottsoffrens möjligheter till ekonomisk ersättning och brottsofferstödande verksamhet, inte uppfyller behovet av information. I rapporten föreslås därför vissa åtgärder när det gäller polisens rutiner för information till brottsoffer. Utskottet har från Rikspolisstyrelsen inhämtat att de lokala polismyndigheterna har fått i uppdrag av Rikspolisstyrelsen att upprätta lokala åtgärdsplaner för att förbättra informationen till brottsoffer. Åtgärdsplanerna ska slutredovisas i juni 2011. Inom Rikspolisstyrelsen pågår också ett aktivt arbete med att skapa en nationellt enhetlig information till brottsoffer. Tanken är att den informationen ska gå ut automatiskt till brottsoffren genom polisens anmälanssystem, RAR. Inom Rikspolisstyrelsen övervägs även om det bör utfärdas riktlinjer eller allmänna råd om rutinerna för information till brottsoffer.

Utskottet har från Polishögskolan inhämtat att polisutbildningen fortfarande omfattar moment som innehåller beteendevetenskap och psykiatri (jfr bet. 2009/10:JuU1 s. 44).

Enligt gällande förordningar med instruktioner för domstolarna ska hovrätterna och kammarrätterna samt lagmännen vid tingsrätterna och förvaltningsrätterna efter samråd med Domstolsverket svara för att de nämndemän som har utsetts för tjänstgöring i respektive domstol ges

introduktionsutbildning och regelbunden information (se förordningarna 1996:379, 1996:380, 1996:381 och 1996:382 med hovrätts-, kammarrätts-, tingsrätts- och förvaltningsrättsinstruktioner).

Utskottets ställningstagande

Polisens information till brottsoffer

Enligt 1 kap. 6 § andra stycket polisförordningen (1998:1558) bör polisen sträva efter att ge medborgarna råd och stöd och särskilt ge dem som har utsatts för ett brott den information som behövs med anledning av brottet. Enligt 13 a § förundersökningskungörelsen (1947:948) ska en målsägande bl.a. underrättas om möjligheten att få ersättning enligt brottskadlagen (1978:413). Är brottet sådant att det kan komma i fråga att förordna målsägandebiträde, ska målsäganden vidare så snart som möjligt underrättas om de regler som gäller för förordnande av ett sådant biträde.

I motion Ju329 pekar motionären på en undersökning från Brottsofferjourenas riksförbund som visar att skyldigheten att informera brottsoffren inte efterlevs inom polisen. Härigenom kan brottsoffer förlora den ekonomiska ersättning som de har rätt till. Motionären anför att ett sätt att råda bot på detta skulle kunna vara att polisens skyldighet att informera brottsoffren om deras rättigheter förenas med en skyldighet för polisen att i varje enskilt fall begära kvittens från brottsoffret på att han eller hon har fått relevant information. Utskottet vill inte förorda någon särskild modell för hur informationen ska förbättras, och konstaterar att Rikspolisstyrelsen har vidtagit åtgärder för att förbättra informationen till brottsoffer samt överväger fler åtgärder. Utskottet menar att det är av stor vikt att regeringen snarast följer upp de åtgärder som genomförs och som ligger i planeringen att genomföras för att förbättra informationen till brottsoffer. Utskottet föreslår därför att riksdagen, med delvis bifall till motion Ju329, tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som genomförs med anledning av det arbete som pågår för att förbättra informationen till brottsoffer.

Övriga frågor om kompetens och bemötande

I många av de övriga motionerna om kompetens och bemötande framhålls vikten av att de anställda inom rättsväsendets olika myndigheter har hög kompetens inom olika områden. Utskottet instämmer i detta. Vidare ser utskottet det som självklart att de människor som kommer i kontakt med myndigheterna, t.ex. brottsoffer och vittnen, får ett professionellt bemötande från myndighetsföreträdare. Frågorna om kompetens och bemötande är av central betydelse för att rättsväsendets myndigheter ska kunna fullgöra den viktiga uppgiften att värna den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet.

Utskottet kan emellertid konstatera att det inom rättsväsendets olika myndigheter kontinuerligt vidtas åtgärder för att öka kompetensen hos personalen inom olika områden. Kompetenshöjande åtgärder vidtas inom rättsväsendet bl.a. när det gäller flera av de områden som motionärerna särskilt pekar på. Det vidtas också åtgärder för att myndigheternas bemötande av brottsoffer och andra ska förbättras.

Som framhålls i motionerna Ju293 yrkande 8, Ju305, Ju311, Ju318 och Ju337 är det en grundläggande förutsättning för en effektiv brottsbekämpning att vittnen och målsägande vill och vågar berätta vad de har iakttagit eller varit med om. Som framgått ovan har Domstolsverket fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka skyddet och säkerheten för bl.a. de vittnen som deltar i en rättegång. Utskottet anser inte att riksdagen bör göra något tillkännagivande för regeringen om vittnesskydd.

När det gäller nämndemännen vill utskottet framhålla att de, enligt de instruktioner som gäller för domstolarna, får såväl introduktionsutbildning som kontinuerlig information. Eftersom nämndemännen deltar i den dömande verksamheten i egenskap av lekmän, skulle en mer omfattande utbildning enligt utskottet knappast vara förenlig med nämndemannarollen.

Mot denna bakgrund anser inte utskottet att riksdagen bör göra något ytterligare tillkännagivande i denna del. Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden i detta avsnitt.

Inställda huvudförhandlingar i brottmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna och avslår bl.a. ett motionsyrkande om att regeringen snarast måste följa upp Riksrevisionens rekommendationer.

Jämför reservation 41 (S, MP, V).

Redogörelsen och granskningsrapporten

Riksrevisionen har granskat varför så många huvudförhandlingar i brottmål ställs in vid tingsrätterna i storstadsområdena. Resultatet av granskningen har redovisats i granskningsrapporten *Inställda huvudförhandlingar i brottmål (RiR 2010:7)*. Riksrevisionens styrelse beslutade den 26 augusti 2010 att överlämna en redogörelse till riksdagen (redog. 2010/11:RRS2) med anledning av granskningsrapporten.

Enligt Riksrevisionens granskning kan domstolarna, polismyndigheterna och åklagarkamrarna genom bättre ledning och samverkan samt med ett resultatintriktat och effektivt arbetssätt minska antalet inställda huvudförhandlingar. Riksrevisionen framhåller samtidigt att den gällande lagstiftningen sätter en ram för i vilken utsträckning det går att komma åt problemet och att behovet av skärpt lagstiftning bör övervägas. Riksrevisio-

Bakgrund

Utskottet har helt nyligen behandlat proposition 2009/10:237 Ny delgivningslag. I propositionen föreslås att den nuvarande delgivningslagen ersätts av ny lag och att det införs en lag om auktorisation av delgivningsföretag. Syftet med förslagen är att ge bättre förutsättningar för en effektiv och säker hantering av delgivning. Detta åstadkoms genom att regleringen görs mer överskådlig och lättillämpad, att det skapas större möjligheter att använda elektronisk kommunikation och att det läggs ett större ansvar på parterna att bevaka handlingar som domstolar och andra myndigheter skickar in pågående mål och ärenden. Förslagen ingår som ett led i regeringens arbete att minska andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2011. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2010/11:30).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser allvarligt på de kritiska synpunkter som Riksrevisionens styrelse framför i redogörelsen. Som styrelsen anför kan den höga andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål leda till att medborgarnas tilltro till rättsväsendet riskeras om det tar alltför lång tid att åtala och döma dem som gjort sig skyldiga till brott. Det är därför av största vikt att ytterligare ansträngningar görs för att komma till rätta med problemet med inställda förhandlingar.

Riksrevisionens styrelse pekar på att domstolarna, polismyndigheterna och åklagarkamrarna genom bättre ledning och samverkan samt med ett resultatinkänt och effektivt arbetssätt kan minska antalet inställda huvudförhandlingar. Utskottet, som vill understryka vad styrelsen anför i detta sammanhang, utgår från att regeringen noga följer frågan och vidtar de åtgärder som krävs.

Riksdagen har helt nyligen fattat beslut om en ny delgivningslag som kommer att träda i kraft den 1 april 2011 (bet. 2010/11:JuU2, rskr. 2010/11:30). Utskottets bedömning är att den nya lagen kommer att kunna bidra till att minska antalet inställda förhandlingar. Utskottet delar Riksrevisionens styrelses uppfattning att den nya delgivningslagen bör följas upp, så att det tidigt blir klarlagt huruvida regeländringarna är tillräckliga för att minska problemet med inställda förhandlingar i brottmål. Som utskottet anförde i samband med behandlingen av förslaget till ny delgivningslag utgår utskottet från att regeringen följer vilka effekter som de föreslagna lagändringarna får för rättssäkerheten och effektiviteten i delgivningsförfarandet (bet. 2010/11:JuU2 s. 11).

En särskild utredare ska, som Riksrevisionens styrelse pekar på, göra en översyn av brottmålsprocessen i syfte att överväga åtgärder för att skapa ett mer ändamålsenligt brottmålsförfarande. Utredaren ska bl.a. överväga hur risken för inställda förhandlingar kan minska och i det sammanhanget

se över frågan om möjligheterna att kunna avgöra ett brottmål i den tilltalades utelämnade bör utvidgas. Enligt utskottets uppfattning bör detta utredningsarbete inte föregripas.

Sammanfattningsvis anser utskottet inte att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av Riksrevisionens styrelses redogörelse. Motionerna Ju1 och Ju336 avstyrks.

Hantering av mängdbrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna och avslår ett motionsyrkande om att regeringen snarast måste följa upp Riksrevisionens rekommendationer.

Jämför reservation 42 (S, MP, V).

Redogörelsen och granskningsrapporten

Riksrevisionen har granskat polisens och Åklagarmyndighetens hantering av mängdbrott. Med mängdbrott avses brott där utredningen leds av en polismyndighet. Resultatet av granskningen har redovisats i granskningsrapporten Hanteringen av mängdbrott – en kärnuppgift för polis och åklagare (RiR 2010:10). Riksrevisionens styrelse beslutade den 26 augusti 2010 att överlämna en redogörelse till riksdagen (redog. 2010/11:RRS4) med anledning av granskningsrapporten.

Enligt Riksrevisionens granskning är handläggningstiderna för mängdbrotten långa och uppleringen låg. Handläggningstiderna varierar också över landet. Granskningen visar vidare att regeringen och myndigheterna hitintills inte gjort tillräckligt för att lösa problemen i mängdbrottshanteringen. Huvudorsaken till problemen är att ledningen och styrningen inte fungerat. Riksrevisionen menar att rutiner och arbetsätt inte är tillräckligt väl utvecklade och att problemen framför allt finns inom polisen.

Styrelsen framhåller att mängdbrotten ofta drabbar enskilda medborgare; detta gäller t.ex. tillgreppsbrott, misshandel som inte är grov och skadegörelse. Det är därför av största vikt att hanteringen av mängdbrott blir så effektiv som möjligt. Oupplärda brott och långa handläggningstider riskerar att urholka medborgarnas förtroende för rättsväsendet och för rätts-samhället.

Styrelsen konstaterar att det inom gällande regelverk går att förbättra hanteringen av mängdbrott. Samordningen inom rättskedjan, men också mellan polismyndigheterna, är viktig för att effektiviteten i hanteringen ska kunna öka. Av granskningen framkommer dock att vissa förändringar för att öka effektiviteten kräver lagändringar för att kunna genomföras. Några sådana förändringar gäller reglerna för förenklat utredningsförfarande, utökad användande av civila utredare och begränsningar i hanteringen inom

polisen av anmälningar som uppenbart inte avser brott, t.ex. borttappade föremål. Styrelsen utgår ifrån att dessa förändringar övervägs av regeringen i samband med att andra förändringar i hanteringen av mängdbrott övervägs.

Som anføres ovan anser Riksrevisionen att problemen med mängdbrotts-hanteringen är störst inom polisen. Styrelsen erinrar om att Riksrevisionen i en granskning från 2005 drog slutsatsen att Rikspolisstyrelsen inte hade levt upp till sitt ansvar att styra polismyndigheterna. Den bristande styrningen hade enligt Riksrevisionens bedömning bidragit till att polismyndigheterna inte ges incitament att prestera bra resultat. Styrelsen beslutade om en framställning med anledning av granskningen (framst. 2005/06:RRS16, bet. 2005/06:JuU40, rskr. 2005/06:186). Styrelsen vill nu på nytt understryka betydelsen av att centrala myndigheter har nödvändiga förutsättningar för styrning och uppföljning, men också att myndigheterna använder sig av dessa möjligheter. Av granskningen framgår t.ex. att det finns ett utredningskoncept för hanteringen av mängdbrott som tagits fram av Rikspolisstyrelsen men att detta inte tillämpas i önskvärd utsträckning.

Styrelsen noterar att regeringen den 15 juli 2010 beslutade att en särskild utredare ska göra en översyn av brottmålsprocessen i syfte att överväga åtgärder för att skapa ett mer ändamålsenligt brottmålsförfarande (dir. 2010:78). Uppdraget ska redovisas senast den 20 september 2012. Utredaren ska bl.a. analysera om åklagaren i ökad utsträckning bör kunna lagföra misstänka personer. Styrelsen konstaterar att de förändringar som kan komma att genomföras med anledning av utredningens kommande förslag sannolikt kommer att dröja ett antal år. Styrelsen anser att riksdagen – bl.a. i avvaktan på att uppdraget redovisas – bör informeras om resultatet av Riksrevisionens granskning.

Propositionen

Regeringen anför (s. 24) att rättsväsendets insatser för att bekämpa mängdbrott märkbart måste effektiviseras och vidareutvecklas och det från ett tydligt rättskedjersperspektiv. Den totala handläggningstiden för mängdbrotts-ärenden är fortfarande i alltför många fall oacceptabelt lång, och andelen brott som klaras upp är för låg. Återkopplingen till brottsoffret om vad som sker med utredningen och informationen om varför åtgärder vidtas eller inte behöver också förbättras. Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket har på regeringens uppdrag lagt fram en rad olika åtgärder i syfte att öka effektiviteten och förbättra samverkan i hanteringen av mängdbrott. Regeringen utgår ifrån att det i verksamheterna nu vidtas lämpliga åtgärder för de syftena. Dessutom avser regeringen att noggrant följa utvecklingen på området och vidta de åtgärder som kan behövas.

Regeringen anför vidare att Åklagarmyndigheten och polisen har ett gemensamt ansvar för att på såväl central som lokal nivå uppnå en så effektiv och rättssäker fördelning av ansvaret för förundersökningsledningen

som möjligt. I detta ligger att polisen i ännu större utsträckning bör vara förundersökningsledare när det finns förutsättningar för det. Justitieombudsmannen har återkommande riktat kritik främst mot polisen men även i viss utsträckning mot åklagarna för kvalitetsbrister i den brottsutredande verksamheten. Regeringen pekar på att Riksrevisionens granskning visar på brister, vilket även framkommer av polisens och Åklagarmyndighetens interna tillsynsverksamhet. För att svara mot de höga kvalitetskrav som gäller för brottsutredningsverksamheten och för att åstadkomma en så ändamålsenlig ansvarsfördelning som möjligt behöver myndigheterna prioritera genomförandet av olika utvecklingsinsatser, bl.a. att det inom polisen säkerställs att det finns tillräcklig kompetens för förundersökningsledning.

I propositionen anförts vidare (s. 49) att regeringen för närvarande överväger vilka åtgärder som kan vara aktuella med anledning av Riksrevisionens granskning.

Motionen

I motion Ju2 (S) anförts att regeringen snarast måste följa upp Riksrevisionens rekommendationer och se till att de får genomslag.

Bakgrund

Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket överlämnade i maj 2010 en gemensam redovisning av ett uppdrag – Ökad effektivitet och förbättrad samverkan vid handläggning av mängdbrott – till regeringen. Redovisningen innehåller en rad förslag på åtgärder för att korta handläggningstiden för ett mängdbrottsärende och för att långsiktigt säkerställa samverkansrutiner som skapar förutsättningar för uppföljning och utvärdering av den samlade mängdbrotts hanteringen. I rapporten anges bl.a. att Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen har tagit fram och enats om en gemensam strategisk inriktning för mängdbrottsbekämpningen, vilket markerar vikten av att polis och åklagare samverkar och strävar mot samma mål, nämligen en rättssäker, effektiv och enhetlig mängdbrotts hantering med hög kvalitet. En gemensam modell för hur mängdbrott kan hanteras från anmälan till dom har tagits fram. För att uppnå en effektiv ärendesamordning när en och samma person utreds för flera olika brott framhålls i rapporten vikten av tidig samordning hos polisen. Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten har därför beslutat att ta fram gemensamma och riktäckande föreskrifter om ärendesamordning för polis och åklagare.

Utskottet behandlade våren 2006 Riksrevisionens styrelses framställning till riksdagen om Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna (framst. 2005/06:RRS16, bet. 2005/06:JuU40). Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå framställningen. Utskottet anförde som skäl för att avslå framställningen i huvudsak att det redan inletts ett arbete inom Regeringskansliet och Rikspolisstyrelsen för att förbättra styrningen av polisen. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2005/06:186).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser allvarligt på de kritiska synpunkter som Riksrevisionens styrelse framför i redogörelsen. Som styrelsen framhåller drabbar mängdbrotten ofta enskilda medborgare. Ouppklarade brott och långa handläggnings-tider riskerar att urholka medborgarnas förtroende för rättsväsendet och för rättssamhället.

Som framgår ovan har Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket på regeringens uppdrag lagt fram en rad bedömningar, åtgärder och förslag med syftet att öka effektiviteten och förbättra samverkan i hanteringen av mängdbrott. Utskottet utgår i likhet med regeringen från att det i verksamheterna nu vidtas lämpliga åtgärder för att uppnå de angivna syftena. Utskottet ser också positivt på att regeringen avser att noggrant följa utvecklingen på området och vidta de åtgärder som kan behövas.

En särskild utredare ska, som Riksrevisionens styrelse framhåller, göra en översyn av brottmålsprocessen i syfte att överväga åtgärder för att skapa ett mer ändamålsenligt brottmålsförfarande, varvid bl.a. möjligheten för åklagaren att i ökad utsträckning kunna lagföra misstänkta personer ska analyseras. Enligt utskottets uppfattning bör detta utredningsarbete inte föregripas.

Sammanfattningsvis anser utskottet inte att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av Riksrevisionens styrelses redogörelse. Motion Ju2 avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (M, FP, C, KD)**

av Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Helena Bouveng (M), Johan Pehrson (FP), Patrick Reslow (M), Caroline Szyber (KD) och Carl-Oskar Bohlin (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen anvisar för budgetåret 2011 anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt reservanternas förslag i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:1 utgiftsområde 4 punkt 2, bifaller delvis motion 2010/11:Ju375 yrkandena 1 och 2 samt avslår motion 2010/11:Ju388.

Ställningstagande

I likhet med regeringen vill vi framhålla att ett starkt och väl fungerande rättsväsende utgör kärnan i en fungerande demokrati och är en förutsättning för att samhällets åtgärder mot brottsligheten ska bli framgångsrika. Brottslighet beskär människans frihet och orsakar stora skador, lidande och otrygghet. Rättsväsendet och det övriga samhället ska med kraft kunna bekämpa all brottslighet och ge gott stöd till dem som drabbas av brott. Sverige ska fortsätta att utvecklas till ett allt tryggare land att leva i.

Vi vill också betona vikten av att rättsväsendets resurser utnyttjas ändamålsenligt. Efter en tid präglad av resursförstärkningar behöver organisation, arbetsmetoder och rutiner ses över, och i vissa fall utvecklas och anpassas efter nya förutsättningar. Resultaten av de översyner av effektivitet, styrning och organisation som under senare år har genomförts inom rättsväsendets olika delar behöver tas till vara.

Som regeringen anför är målet att det 2010 ska finnas 20 000 poliser nu uppnått. Satsningen på ett ökat antal poliser har förbättrat polisens förutsättningar att vara närvarande och synlig i hela landet samt att förhindra och utreda fler brott. Nu måste polisen förvalta de stora resurstillskotten väl och fortsätta att utveckla och effektivisera verksamheten. Den ökning av anslaget till polisorganisationen om 400 miljoner kronor som föreslås för 2011 är enligt vår uppfattning väl avvägd.

När det härefter gäller anslaget till Kriminalvården vill vi i likhet med regeringen peka på att detta anslag under senare år har tillförts excepti-
onellt stora tillskott, bl.a. för att Kriminalvården ska kunna ha en kapacitet
som är tillräcklig för att möta de satsningar i övrigt som regeringen gjort
på rättsväsendets myndigheter. Den höjning av anslaget som föreslås i pro-
positionen, 100 miljoner kronor för 2011, anser vi vara väl avvägd.

Inte heller när det gäller de övriga förslag till medelstilldelning som läm-
nas i propositionen har vi något att invända. Sammanfattningsvis tillstyrker
vi regeringens förslag till fördelning på anslagen inom utgiftsområde 4
Rättsväsendet, se bilaga 4.

2. Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn som begåtts utomlands, punkt 3 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S),
Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria
Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande
lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i
reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju252
yrkande 2, 2010/11:Ju320 yrkande 1, 2010/11:Ju353 yrkande 1 och 2010/11:
Ju410 yrkandena 1 och 4 samt bifaller delvis motionerna 2010/11:Ju352
yrkande 1 och 2010/11:Ju416 yrkande 1.

Ställningstagande

Barnsexturismen är ett omfattande problem i världen men har i Sverige
inte prioriterats högt av riksdag och regering. Det är i praktiken riskfritt
och straffritt att resa utomlands och begå sexuella övergrepp mot barn.
Åtalsfrekvensen för sexualbrott som begåtts mot barn utomlands är låg.

Enligt en undersökning som Synovate/Temo genomförde 2007 på upp-
drag av Ecpat Sverige hade var tionde svensk kommit i kontakt med
barnsexturism. Endast ett fåtal hade dock berättat om sina misstankar för
polisen eller ambassaden, troligen för att man tror att en anmälan inte
leder till några åtgärder.

FN:s barnrättskommitté har kritiserat Sverige för att för lite görs mot
barnsexturism (concluding observations CRC/C/SWE/CO/4). Den kritiken
måste tas på allvar. Sexualbrott som begås mot barn utomlands bör få
ökad prioritet inom hela rättsväsendet.

Ett steg i rätt riktning är att Rikskriminalpolisen har fått tillfälliga
medel till ett utökat antal tjänster för att förstärka arbetet mot barnsextu-
rism. Det finns dock fortfarande ytterst få fällande domar i Sverige.
Förstärkningen av Rikskriminalpolisen bygger på en tillfällig finansiering,

och resurserna tar slut vid årsskiftet 2010. Förstärkningen har dock visat sig vara verkningsfull och effektiv. Den tillfälliga barnsexturismgruppen hos Rikskriminalpolisen bör därför bli permanent.

- 3. Prioritering av arbetet mot människohandel, punkt 5 (S, V)**
av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju266 och 2010/11:Ju386 yrkande 3.

Ställningstagande

Den 1 juli 2002 kriminaliserades människohandel för sexuella ändamål som ett nytt brott i Sverige, och den 1 juli 2004 utvidgades straffbarheten till att även omfatta människohandel som sker inom landets gränser. Sambandet mellan handel med kvinnor för sexuellt utnyttjande och prostitution är tydligt.

Handeln med människor omfattar emellertid också annat än sexhandel. Ett exempel som vi har kunnat ta del av under hösten är de bärplockare som kommer till Sverige. De inackorderas under mycket dåliga förhållanden och får inte den förtjänst som de har utlovats eftersom det råder brist på bär.

Det behövs ett gränsöverskridande samarbete för att bekämpa handeln med människor. Människohandeln måste även bekämpas genom att samarbetet mellan myndigheter och organisationer i Sverige förbättras för att komma åt de kriminella nätverk som livnär sig på att utnyttja andra människor. Vi får aldrig ge upp kampen mot människohandeln. Brottsbekämpningen på detta område bör effektiviseras.

- 4. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott, punkt 6 (S, MP, V)**
av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju390 och bifaller delvis motion 2010/11:Ju238 yrkande 2.

Ställningstagande

Antalet anmälda våldtäkter fortsätter att vara högt, inte minst vad gäller våldtäkter som begåtts utomhus. Statistiken för hur effektiv uppkläringen av dessa brott är och hur många av våldtäkterna som leder till fällande domar är dyster. Den s.k. personuppkläringen för våldtäkter är låg, särskilt när det gäller våldtäkter utomhus. Vi anser inte att detta är acceptabelt. Samhället måste bli bättre på att utreda dessa brott, och det är därför viktigt att det snabbt utreds hur personuppkläringen kan höjas.

5. Prioritering av arbetet mot hatbrott, punkt 7 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju400 yrkande 6 och avslår motionerna 2010/11:Ju242 och 2010/11:Ju270 yrkande 4.

Ställningstagande

I 2008 års regleringsbrev tog regeringen bort hatbrott som ett särskilt prioriterat område för Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten. Det året anmäldes 5 900 hatbrott, vilket var en ökning med 2 350 anmälningar jämfört med föregående år (Brå-rapport 2009:10). Ökningen beror till stor del på den utvidgade definitionen av hatbrott. En femtedel av hatbroten hade homofobiska motiv. Under 2000-talet ökade antalet anmälda hatbrott drastiskt, något som delvis förklaras av en faktisk ökning av hatbroten med homofobiska motiv. Hatbroten innebär en särskild otrygghet i de utsatta grupperna och drabbar således indirekt många fler än de direkta brottsoffren. I 2011 års regleringsbrev bör prioriteringen vara återinförd.

6. Samarbeten mellan polis och det civila samhället för att förebygga hatbrott, punkt 8 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju412 yrkande 3.

Ställningstagande

Straffskärpningsbestämmelsen som ska tillämpas vid bl.a. hatbrott har funnits ett antal år. Trots detta finns väldigt lite brottsförebyggande arbete. Det är viktigt att man på samma sätt som med andra typer av brott utvecklar metoder för att förebygga hatbrott. Detta kan göras på olika sätt. En form är att initiera samarbeten mellan polisen och det civila samhället.

7. Prioritering av arbetet mot brott som begåtts av djurrättsaktivister, punkt 9 (SD)

av William Petzäll (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju214 yrkandena 2 och 3, 2010/11:Ju291 och 2010/11:Ju324 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Under senare år har ett relativt stort antal attacker mot fullt laglig näringsverksamhet genomförts av s.k. djurrättsaktivister. Det är främst pälsdjursfarmningen som drabbats av våld, både mot anläggningar och mot enskilda personer. Även företag inom fjäderfä och äggproduktion samt djurfodertillverkning har drabbats under de senaste åren. Det har också förekommit att djurrättsaktivister agerat mot institutioner och företag som genomför djurförsök. Sådana försök genomförs först efter en noggrann kontroll från samhället via djurförsöksetiska nämnder som godkänner försöken.

Rättsväsendet håller på att förlora kampen mot de militanta djurrättsaktivisternas organiserade kriminalitet. Denna typ av brottslighet är generellt inte prioriterad i polisens arbete, och någon samlad nationell överblick existerar inte. Polisens arbete mot djurrättsaktivisternas attentat måste intensi-

fieras. Samhället måste ta ett större ansvar och skydda de näringar och näringsidkare som hotas. Rättsväsendet måste vidare vara berett att skydda forskningen och ingripa när aktivisterna ger sig på forskare eller på annat sätt hindrar institutioner och företag som genomför djurförsök.

8. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet, punkt 10 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju313 yrkande 1 och avslår motion 2010/11:Ju391.

Ställningstagande

Den organiserade brottsligheten får inte tillåtas att få fäste i vårt samhälle. Den leder till odemokratiska parallella maktstrukturer som minskar medborgarnas förtroende för samhället. Vi ser att organiserad brottslighet etablerar sig här också. Samhället måste slå tillbaka hårt och resolut. Kampen mot den organiserade brottsligheten måste ha högsta prioritet. Polisen måste få tillräckligt med medel snarast så att inte poliser tvingas ta över civilanställdas arbetsuppgifter.

9. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet m.m., punkt 11 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju297 och 2010/11:Ju307 yrkandena 2 och 3 samt bifaller delvis motion 2010/11:Ju310.

Ställningstagande

Det finns, bl.a. genom Internet, många sätt för dagens ungdomar att komma i kontakt med droger och andra former av kriminalitet. För att samhället ska reagera i tid och på ett konstruktivt sätt behövs en nationell strategi där staten i samverkan med kommuner och landsting skapar ett sammanhållet program för att motverka droger och kriminalitet bland unga.

Kampen mot ungdomsbrottsligheten borde stå högre på den politiska dagordningen. Nyrekryteringen till ungdomsgäng måste vara en prioriterad fråga. För att minska ungdomsbrottsligheten är det avgörande att samhället kan erbjuda tydliga alternativa livsvägar, och i detta arbete har skolan, föreningslivet och idrottsrörelsen en central roll.

För att öka tryggheten i bostadsområden och förortskommuner behövs det fler aktiva föräldrar och föreningar som deltar i nattvandringar. Kommunerna behöver öka sitt ansvar för att skapa mötesplatser, en rikt varierad fritidsverksamhet och ett bra föreningsliv. Vidare behövs insatser från kommunerna i form av fältassistenter som rör sig bland ungdomarna och som på ett tidigt stadium kan upptäcka t.ex. gängbildningar. Samhället behöver stimulera kommuner och föreningar att delta och göra mer för att öka tryggheten i lokalsamhället.

10. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet, punkt 12 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju393 yrkande 3.

Ställningstagande

För att förhindra droghandel på gatunivå och att öppna drogmarknader etableras krävs särskild kompetens. I takt med att polisväsendet byggdes ut under förra valperioden avsatte polismyndigheterna, bl.a. i Skåne, allt större resurser till bekämpning av narkotikabrottsligheten. De särskilda gatulangningsgrupperna visade sig vara mycket effektiva. Av allt att döma blir drogsituationen allvarligare under kommande år. Det är därför särskilt viktigt att polismyndigheterna fortsätter att prioritera denna form av polisarbete.

11. Prioritering av arbetet mot alkoholrelaterad brottslighet m.m., punkt 13 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:So545 yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Det är angeläget att samhället på alla sätt visar att alkoholfrågan är viktig. Det räcker exempelvis inte med skärpta kontroller för att hävda lägre införselnivåer. Alkoholkontrollerna i trafiken måste också intensifieras liksom arbetet mot olaglig alkoholhantering, exempelvis inom restaurangnäringen, liksom bekämpandet av all annan brottslighet som kan relateras till överkonsumtion av alkohol. Regeringen bör styra resurser till mer förebyggande på detta område.

Det är stora pengar i omlopp i den illegala alkoholhandeln, och många som begår grövre brott gör det under påverkan av alkohol och andra droger. Det finns även en tydlig koppling mellan alkohol och trafikbrott. I många av de senaste årens uppgörelser med tillhyggen som ibland slutat med att människoliv utplånats har alkohol spelat en viktig roll. Alkohol är även en inkörsport till andra droger.

Det finns ett behov av ökad aktivitet när det gäller bekämpandet av all brottslighet där alkohol är involverad.

12. Prioritering av insatser mot smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol, punkt 14 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:So568 yrkande 2 och bifaller delvis motion 2010/11:Ju426 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi måste ta krafttag mot smugglingen och återta de skatteintäkter som den registrerade alkoholkonsumtionen kan ge. Vi behöver en nationell samling mot den illegala alkoholhandeln. Tullen och polisen måste ges möjlighet att prioritera insatser för att stävja smuggling och vidareförsäljning av alkohol.

13. Prioritering av arbetet mot övergrepp i rättsak, punkt 15 (SD)

av William Petzäll (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju281.

Ställningstagande

Antalet fall av hot mot målsägande, vittnen, poliser, åklagare och domare ökar oroväckande snabbt. Denna utveckling är oacceptabel i ett rättssamhälle och är ett hot mot hela det svenska rättssystemet och den enskilda medborgarens rättssäkerhet och trygghet. Utredningen av denna typ av brott måste prioriteras, och en skärpning av straffet för övergrepp i rättsak bör övervägas.

14. Prioritering av arbetet mot korruption och mutbrott, punkt 16 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:K291 yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Sverige klarar dåligt att upprätthålla de krav som internationella överenskommelser ställer på Sverige när det gäller korruption.

Riksenheten mot korruption inom Åklagarmyndigheten består av fem åklagare och två ekorevisorer samt administrativt stöd. Det är alltså en liten enhet inom Åklagarmyndigheten som har att hantera många och kom-

plicerade ärenden. När det nyligen väcktes misstankar om mutbrott i kommunala förvaltningar, bostadsföretag m.fl. i Göteborg tvingades man inrätta en tillfällig förstärkning.

Enligt en rapport från Transparency International, den internationella organisation som går i spetsen för korruptionsbekämpningen, kan Sverige komma att "nedgraderas" när det gäller tillämpningen av 1997 års OECD-konvention om bekämpande av korruption i internationella affärsrelationer. Skälet är att riksenheten mot korruption inte har tillräckligt med resurser till sitt förfogande.

Mot bl.a. denna bakgrund föreslår vi att regeringen utreder frågan om det finns behov av att förstärka lagstiftningen mot korruption. Det finns också anledning att tvivla på huruvida det finns tillräckligt med utredningsresurser när det gäller korruption och mutbrott.

Mot den bakgrunden föreslår vi att regeringen utreder frågan om de berörda myndigheterna har tillräckliga utredningsresurser för att kartlägga, utreda och bekämpa korruption och mutbrott.

15. Prioritering av arbetet mot ekobrottslighet, punkt 17 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju265.

Ställningstagande

Arbetet mot ekobrott behöver intensifieras. Det finns särskild anledning att granska branscher där det finns en nära relation mellan kund och företagare och att begränsa förekomsten av underentreprenörskedjor. Även bemanningsföretagen behöver granskas. Det är viktigt att företagarna kan konkurrera på rättvisa och lika villkor.

Skatteverket har kommit fram till att svartjobb kostar svenska staten 66 miljarder kronor per år. Den ekonomiska brottsligheten har ofta kopplingar till annan brottslig verksamhet, som narkotikahandel och trafficking. Samverkan mellan myndigheter, arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer måste förbättras.

16. Ökade åtgärder för att komma till rätta med s.k. bluffakturor, punkt 18 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju308.

Ställningstagande

Av Brås statistik för 2009 framgår att antalet anmälningar om bedrägeri med bluffakturor ökade med 37 % under 2009 jämfört med 2008. Det är en kraftig ökning i jämförelse med s.k. vardagsbrottslighet. Många seriösa företagare får lägga ned mycket tid och pengar på att bestrida felaktiga fakturor. Företagarna måste få stöd från samhället för att slippa dessa bedrägerier.

En mindre grupp grovt kriminella står bakom de flesta av bedrägerierna. Nya bluffföretag etableras dock hela tiden eftersom det är en mycket lönsam företagsverksamhet där riskerna att åka fast är relativt låga. Anmälningar leder sällan till åtal. Det behöver vidtas ökade åtgärder för att komma till rätta med blufffaktuorna.

17. Ökade åtgärder för att komma till rätta med s.k. bluffakturor, punkt 18 – motiveringen (SD)

av William Petzäll (SD).

Ställningstagande

När det gäller problemet med s.k. bluffakturor har utskottsmajoriteten hänvisat till vad justitieministern anförde i frågan i april 2010. Jag anser inte att detta är tillräckligt utan vill för egen del tillägga följande.

ChefsJO Mats Melin riktade i februari 2010 (JO:s beslut dnr 2576-2009) allvarlig kritik mot Polismyndigheten i Stockholms län för långsam handläggning av bedrägeriärenden. Av 1 168 granskade ärenden hade ca 90 % legat i mer än ett år utan att någon åtgärd alls hade vidtagits. Jag anser att med de resurser som polisen har till sitt förfogande borde polisen ha goda förutsättningar att arbeta långt effektivare än så med bedrägeriärendena, vilket är den ärendekategori som de s.k. blufffaktuorna hör till.

Eftersom motion Ju308 enligt min uppfattning är alltför allmänt hållen kan jag dock inte ställa mig bakom motionen, som därför bör avslås.

18. Polisens yttre organisation, punkt 20 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 1, 2010/11:Ju375 yrkande 3 och 2010/11:Ju411 yrkande 1 och avslår motion 2010/11:Ju306.

Ställningstagande

Vi vill framhålla att en effektiv polisorganisation behövs för att följa med i samhällsutvecklingen. Genom en sammanslagning av de olika regionala myndigheterna kan man uppnå en bättre resursanvändning och styrning av verksamheten. Vi vill samtidigt betona att det lokala inflyandet inte får minska utan behöver stärkas. Det är vidare nödvändigt att se till att polisen finns över hela landet. Sammanfattningsvis anser vi att det är angeläget att dagens 21 polismyndigheter slås samman till en.

19. Fristående utredningsmyndighet, punkt 22 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 2 och 2010/11:Ju411 yrkande 4.

Ställningstagande

Ingen statlig verksamhet är lika beroende av allmänhetens förtroende som polisen. Den instans som har våldsmonopol måste ha ett grundmurat förtroende för att upprätthålla sin legitimitet. Blotta misstanken om att kåranda påverkar polisens utredningar av kolleger inom rättsväsendet räcker för att motivera en nyordning.

Brottsanklagelser mot poliser och åklagare bör enligt vår uppfattning inte utredas av dem själva. I stället bör en fristående statlig myndighet inrättas som ska hantera den typ av anmälningar som i dag handläggs av riksenheten för polismål. På en sådan fristående myndighet ska det finnas kompetent och välutbildad personal, däribland poliser.

Förslaget om oberoende utredningar har sedan tidigare fått stöd av Sveriges Advokatsamfund och Justitiekanslern. Också den statliga utredningen Summa summarum (SOU 2007:5) lade 2007 fram ett förslag om en fristående myndighet som skulle utreda poliser och åklagare vid brottsmisstänke. Utredningen såg både för- och nackdelar med en fristående myndighet. Vi menar att fördelarna överväger. Förtroendet från medborgarna för rättsväsendet och rättssamhället måste vara obestridligt.

Vi vill vidare framhålla att systemet med en oberoende myndighet redan finns i flera jämförbara länder. Sverige har också fått internationell kritik för den hanteringsordning som gäller i dag.

Genom att en fristående myndighet införs värnas också alla de inom rättsväsendet som varje dag genomför ett utomordentligt kompetent och engagerat arbete. Det är deras trovärdighet som skadas av att anmälningarna mot rättsväsendet inte handläggs oberoende.

20. Polisiär organisation mot grov organiserad brottslighet, punkt 23 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 7, 2010/11:Ju411 yrkande 2 och 2010/11:Ju415 samt avslår motion 2010/11:Ju243.

Ställningstagande

Det krävs en kraftfull mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten. Vi vill slå ihop de enheter inom rättsväsendet som arbetar mot dessa brott – Rikskriminalpolisen, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten – till en nationell spetsorganisation med namnet Polisens riksorganisation mot ekonomisk och organiserad brottslighet (Reko). Det skulle enligt vår uppfattning innebära en tydligare och rakare ledningsfunktion inom polisen. Vår bedömning är att revirtänkandet härigenom kommer att minska och att informationsutbytet kommer att fungera bättre. Brotten det handlar om har nästan alltid en koppling till alla tre myndigheterna, och hanter-

ingen kommer då att bli effektivare. Det gäller även underrättelsearbetet, som är en viktig del av både Rikskriminalens och Säkerhetspolisens arbete. En sammanslagning skulle sammanfattningsvis innebära ett bättre resursutnyttjande och främja öppenhet.

21. Polisiär organisation mot grov organiserad brottslighet, punkt 23 – motiveringen (SD)

av William Petzäll (SD).

Ställningstagande

Kampen mot den grova organiserade brottsligheten är angelägen. Vi vill framhålla att det av Brottsförebyggande rådets rapport Polisens satsning mot grov organiserad brottslighet (rapport 2009:19) framgår att det bland intervjupersonerna finns tveksamhet när det gäller satsningens bestående effekt på brottsligheten. Vi anser således inte att det finns belägg för att satsningen mot grov organiserad brottslighet fått det genomslag som regeringen påstår. Inte heller anser vi att det finns belägg för att förutsättningarna för bekämpande av denna brottslighet har förbättrats genom att resurserna samlats på det sätt som beskrivs i propositionen. När det gäller förslaget i motionerna Ju293 yrkande 7, Ju411 yrkande 2 och Ju415 om att slå samman Rikskriminalpolisen, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten är vi inte beredda att med det nuvarande beredningsunderlaget ställa oss bakom det förslaget.

22. Polisutbildningen, punkt 26 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju293 yrkande 3 och 2010/11:Ju411 yrkande 3 och avslår motionerna 2010/11:Ju233, 2010/11:Ju259, 2010/11:Ju280 yrkandena 1 och 2, 2010/11:Ju326, 2010/11:Ju345, 2010/11:Ju366 och 2010/11:Ju392 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi anser att kvaliteten på polisens arbete bör höjas ytterligare och att den enskilda polisens kompetens bör förstärkas. Därför vill vi se en ny modern högskoleutbildning för polisyrket. En uppgradering av polisutbildningen innebär att såväl vidareutbildningen som forskningen om polisyrket och

polisiära metoder kan utvecklas. Detta är viktiga frågor för att få poliser att stanna kvar och utvecklas i sitt yrke. Det är också viktigt för att de medel som satsas på polisen ska komma till så god nytta som möjligt. Akademiska poäng skapar möjligheter för studenter att tillgodoräkna sig sina poäng i andra utbildningar. En högskolekoppling skulle tillföra även andra värden genom att polisstudenterna kommer i kontakt med studenter från andra utbildningar. Denna förändring är viktig eftersom vi vill se polisen som en integrerad del av samhället i övrigt.

23. Yrkeslegitimation för poliser, punkt 27 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju411 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att polisyrket, i likhet med yrken som läkare, domare och advokat, ska erkännas som en profession. Detta innebär att den som genomgått utbildningen blir legitimerad polis och förutsätts stå bakom de etiska krav som ställs. För att få legitimation krävs att den sökande uppfyllt vissa krav och visat prov på vissa färdigheter som finns definierade. Fördelen med en yrkeslegitimation är, förutom att den definierar grundkunskaper som alla ska ha, att den kan återkallas från personer som inte visat sig leva upp till de krav som ställs på en polis. Ett förslag om yrkeslegitimation bör därför snarast presenteras.

24. Kriminalvårdens resurser, punkt 29 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju293 yrkande 21.

Ställningstagande

Kriminalvårdens ekonomi har under flera år visat underskott. Satsningarna på polisorganisationen har ökat trycket på resten av rättskedjan, och antalet klienter inom kriminalvården ökar. De intagna har inte sällan multikomplexa problembilder. Detta ställer höga krav på kriminalvårdens utveckling och innehåll. Bristande resurser skapar en ineffektiv kriminalvård som riskerar att motverka de intagnas rehabilitering och försämrar arbetsmiljön för dem som jobbar inom kriminalvården. Fackförbundet Seko har rapporterat om kraftig överbeläggning och ett hårdare klimat inom anstalterna. Det är trångt både på anstalter och på häkten runt om i landet. Det förekommer att häktade transporteras långa avstånd, vilket är ineffektivt och resursslukande. Det är viktigt att personalstyrkan och lokalerna är anpassade efter de behov som finns för att skapa en väl fungerande kriminalvård. Vi anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för om kriminalvårdens resurser används effektivt och är tillräckliga för att bedriva en fungerande verksamhet.

25. Översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet, punkt 31 (SD)

av William Petzäll (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju224.

Ställningstagande

I budgetpropositionen för 2011 föreslår regeringen att anslaget till Brottsförebyggande rådet (Brå) ökas med 6 000 000 kr. Totalt kommer Brå med regeringens förslag att nästa år ha en budget på 68 931 000 kr. Anslagsökningen ska säkerställa att myndigheten kan utveckla och stärka sin verksamhet. Regeringen nämner särskilt uppgifter som att utveckla kriminalstatistiken, utvärdera rättsväsendet, bistå i metodutveckling och myndighetsprojekt samt utvärdera och sprida kunskap om framgångsrik brottsbekämpning och brottförebyggande arbete.

Med tanke på medborgarnas berättigade intresse av ett fungerande rättsväsende och för att säkerställa ett effektivt utnyttjande av det beviljade anslaget anser jag att det vore motiverat med en kvalitetsgranskning av Brås egen verksamhet. En sådan granskning ligger väl i linje med regeringens uttalade strävan efter ett effektivt resursutnyttjande i hela rättsväsendet. Jag vill också erinra om att Brås verksamhet inte har granskats någon gång under de 35 år som myndigheten har funnits.

26. Utbildning om sexuella övergrepp mot barn, punkt 32 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju235, 2010/11:Ju298 och 2010/11:Ju410 yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringens handlingsplan mot sexuell exploatering av barn omfattar inte sexuella övergrepp av närstående utan endast barnprostitution och barnpornografi. I handlingsplanen skulle kunna ingå åtgärder för förbättrad förhörsteknik hos dem som utreder misstankar om sexuella övergrepp mot barn av närstående. Det finns anledning att överväga insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående.

När antalet polisanmälningar ökar blir det påtagligt att rättssystemet inte har tillräcklig kompetens att ta emot och hantera anmälningarna. Även om kompetensen och medvetenheten har ökat inom rättsväsendet, bl.a. genom utbildningsinsatser från Brottsoffermyndigheten och utvecklingen av s.k. barnahus, finns det fortfarande brister. Barnombudsmannen (BO) har påpekat att försvarsadvokater inte ingick i den utbildningssatsning som Brottsoffermyndigheten genomfört.

Enligt BO behöver också den prioriteringsordning som för närvarande gäller för polisen och Åklagarmyndigheten ses över. Den nuvarande ordningen att regeringen bestämmer prioriteringarna riskerar att motarbeta det långsiktiga arbetet med sexualbrott mot barn. Därför är det angeläget att den nuvarande prioriteringen av sexualbrott mot unga permanentas i lagstiftningen.

Vidare är kunskaperna inom rättskedjan om barnsexturism undermålig. Barnsexturism blandas ofta ihop med människohandel, vilket inte är samma sak. Kunskaper om den utbredda barnsexturismen behöver därför bli integrerade i rättsväsendets utbildningar. Få anmälningar om sexualbrott mot barn utomlands leder till åtal. Det beror självklart till viss del på större bevisvärigheter men har också orsak i dålig kunskap om och prioritering av dessa brott. Utbildning om barnsexturism måste bli en integrerad del av utbildningen för hela rättsväsendet, inklusive samtliga jurist- och polisutbildningar.

27. Barnkompetens inom rättsväsendet, punkt 33 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:So543 yrkande 31.

Ställningstagande

Alltför ofta får vi signaler om att kunskapen om barn inom rättsväsendet är för dålig. Det saknas t.ex. metoder för att höra barn, möjligheter att spela in samtal på video och samtalsrum anpassade för barn.

De som arbetar med misshandlade kvinnor och deras barn vittnar om att vissa advokater förstår problematiken, andra inte alls. De beskriver också att det är en stor skillnad i hur polisen och socialtjänsten arbetar, beroende på hur väl insatt man är i problematiken. Särskilda familjevårdsenheter inom polisen, med gemensamma utbildningsinsatser, har underlättat arbetet. Likartade satsningar behövs även inom socialtjänsten.

Ytterligare en insats skulle kunna vara att inrätta familjedomstolar med specifika kunskaper inom familjeärenden. Utbildningar och ökad erfarenhet skulle öka kompetensen så att barn i fortsättningen slipper ta konsekvensen av ett rättssystem som inte har tillräckligt med kunskap om hur villkoren för utsatta barn kan se ut. Regeringen bör ta initiativ som medför att barnkompetensen ökar inom rättsväsendet.

28. Utbildning inom rättsväsendet om mäns våld mot kvinnor, punkt 34 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju319 yrkande 3.

Ställningstagande

Rikspolisstyrelsens uppdrag från regeringen att stärka arbetet mot brott i nära relationer är till stor grad inte åtgärdat. Enligt en undersökning av Stiftelsen Tryggare Sverige under våren 2010 har endast 3 av 21 länspolismyndigheter upparbetade rutiner som säkerställer att strukturerade hot- och riskbedömningar görs vid anmälningar som rör våld i nära relationer. Vid en inspektion av Rikspolisstyrelsen under våren 2010 framkom att 8 av de

21 myndigheterna inte använder checklistan för hot- och riskbedömning. Satsningarna på kunskap och förståelse om brott i nära relationer måste fortsätta att stärkas inom polisväsendet.

Det är uppenbart att det krävs ytterligare satsningar på åklagarnas kompetens inom området mäns våld mot kvinnor och barn för att förbättra lagföringsgraden.

På de fortbildningsdagar om mäns våld mot kvinnor som Domstolsverket anordnade deltog 120 av 695 ordinarie domare. I den återkommande obligatoriska utbildningen för samtliga ordinarie domare behandlas våld mot kvinnor under en föreläsning.

Fortbildningskurserna för domare och nämndemän bör bli genomgående obligatoriska för att nå samtliga verksamheter inom domstolsväsendet. Vi vill att utbildningskurserna inom Domstolsverket fortsätter, förbättras och utvidgas.

29. Utbildning inom statliga myndigheter, kommuner, landsting och skolor om mäns våld mot kvinnor, punkt 35 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju386 yrkande 5.

Ställningstagande

Det är angeläget att se mäns våld mot kvinnor som en del av ett mönster. Att män använder våld som maktspråk har sitt ursprung i det ojämställda samhället. Mäns våld har en sådan omfattning och leder till sådana konsekvenser att det måste ses som samhällsfarligt. Det är alltså till stor del fråga om ett strukturellt fenomen som inte kan elimineras med individinriktade insatser. Alldeles självklart ska samhället vidta alla tänkbara åtgärder för att skydda kvinnor mot könsbaserat våld.

30. Ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot hbt-personer, punkt 36 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju270 yrkande 1.

Ställningstagande

Det är oacceptabelt att våld, hot och diskriminering mot homosexuella, bisexuella och transpersoner är vardagliga företeelser. Tidigare studier har pekat på att ungefär var fjärde homo- eller bisexuell person vid minst ett tillfälle har utsatts för brott på grund av sin sexuella läggning. Hatbrott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner måste beivras med samma kraft som andra hatbrott. Ändå visar utredningar från Brå på stora brister i rättsväsendets insatser mot hatbrotten.

Det som främst behövs är inte ändrade lagar utan ökade kunskaper och bättre rutiner inom rättsväsendet. Mycket tyder på att vissa utredningar skulle bli effektivare med speciella utredare som har kännedom om homo- och bisexuellas situation. I dag finns inom polismyndigheterna särskilda kontaktpersoner för hatbrott, men inga särskilda utredare. Polisen och övrig personal inom rättsväsendet bör även få ökade kunskaper om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation.

31. Relevant hbt-kompetens för alla yrkespersoner, punkt 37 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju401 yrkande 8.

Ställningstagande

Det är i och för sig glädjande att regeringen i sin handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer avser att inrätta ett forskningsprogram som bl.a. kommer att omfatta våld i samkönade relationer (skr. 2007/08:39,

åtgärd 52). Det saknas dock åtgärder för hur polis, sjukvård, socialtjänst, kvinnojourer m.fl. som möter människor som har utsatts för våld i nära relationer ska få en ökad hbt-kompetens i praktiken.

Regeringen bör därför göra kraftfulla satsningar så att alla yrkespersoner som möter människor som utsatts för samkönat partnervåld har relevant hbt-kompetens.

32. Utbildning för poliser i hbt-kunskap, punkt 38 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju412 yrkande 1.

Ställningstagande

Utbildning om hatbrott ingår sedan 2001 i den ordinarie polisutbildningen. Stora delar av de poliser som anställdes före 2001 saknar dock en adekvat hatbrottsutbildning. Medvetenheten om denna typ av brottslighet varierar också över landet.

Rikspolisstyrelsen borde via sitt regleringsbrev få i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens och förmåga att förebygga, upptäcka och utreda hatbrott. Detta behövs för att säkerställa möjligheten till hatbrottsutbildning för de poliser som i dag saknar denna kompetens.

33. Straffskärpningsparagrafen, punkt 39 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju401 yrkande 6.

Ställningstagande

Enligt 29 kap. 2 § 7 brottsbalken är det en försvårande omständighet om motivet bakom ett brott varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller

etniskt ursprung, trosbekännelse eller någon annan liknande omständighet. Bestämmelsen förtydligades 2002 och omfattar sedan dess även brott som begås på grund av offrets sexuella läggning. En utredning från Brå (rapport 2002:9) visar att bestämmelsen om försvårade omständigheter sällan kommer till användning. Endast i vart sjunde undersökt rättsfall där paragrafen hade kunnat tillämpas har så skett.

Regeringen bör ge rättsväsendets myndigheter i uppgift att öka kunskaperna om straffskärpningsparagrafens innebörd och användningsområde.

34. Utbildning inom rättsväsendet om sexualbrott, punkt 40 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju330 yrkande 1 och 2010/11:Ju367.

Ställningstagande

Det är av största betydelse att åklagare, försvarare, målsägandebiträden och domare har kunskap om hur en våldtagen person reagerar psykiskt på det sexuella våldet och om hur traditionella könsrollsmönster påverkar vår syn på sexualitet.

Av de våldtäktsbrott som anmäls är det ett skrämmande högt antal fall som läggs ned av polis eller åklagare. Det saknas tillräckliga bevis för att gå till domstol. Bristande hantering av våldtäktsärenden signalerar att samhället inte tar sexuella övergrepp på allvar. Gedigna utredningar och kunskaper om sexuella övergrepp och våldtäkter skulle skapa rättssäkerhet för alla våldtäktsoffer.

Den senaste tidens våldtäktsdebatt har visat att det finns stora kunskapsluckor och förlegade attityder när det gäller sexuella övergrepp. Det känns som om inte mycket hänt sedan 1960-talet. Det är viktigt att domstolarna har adekvata kunskaper att tolka våldtäktsbegreppet. Ett första steg är att kräva att rättsapparaten obligatoriskt fortbildar sig i kunskaperna om sexuella övergrepp och våldtäkter.

35. Utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvinnor för rättskedjan och yrkesutbildningar, punkt 41 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju409 yrkande 3.

Ställningstagande

Bemötandet av brottsoffer för sexualbrott är oerhört viktigt eftersom det påverkar den utsattas vilja att delta i utredningen och en eventuell rättegång. Ett bemötande som upplevs som dåligt och kränkande får ofta motsatt effekt. Alla aktörer inom rättsväsendet måste därför ha kunskap om de maktstrukturer som ligger bakom sexualbrott och mäns våld mot kvinnor och kunskap om hur utsatta kvinnor och barn bör bemötas.

Det får inte förekomma att kränkande och ovidkommande frågor ställs till brottsoffret i samband med polisanmälan, brottsutredning och rättegång. Det är inte acceptabelt. Polisen och Åklagarmyndigheten måste utveckla sin förhörsmetodik. Polisen, åklagarna och domstolarna måste även utveckla bemötandet med utgångspunkt i kunskap om sexualbrottsoffers särskilda behov. Vänsterpartiet vill införa en obligatorisk vidareutbildning för polisen, Åklagarmyndigheten och domstolsväsendet i dessa frågor.

Det är också hög tid för en obligatorisk genusutbildning och utbildning i sexualiserat våld på juristlinjen och polis-, sjuksköterske-, läkar- och socio-nomutbildningarna. Vänsterpartiet menar att utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvinnor ska vara ett obligatoriskt inslag på grundnivå i dessa yrkesutbildningar.

36. Utbildning om sexköpsbrott, punkt 43 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju203 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi menar att all exploatering och allt utnyttjande av kvinnor bygger på en skev människosyn och har sin grund i den könsmaktsordning som innebär att män är överordnade kvinnor.

Lagstiftning är ett viktigt verktyg, men vi får inte glömma att det finns behov av ökad kunskap och ändrade attityder såväl hos människor i allmänhet som hos myndigheter. Därför är utbildning i domstolar och av poliser och åklagare när det gäller dessa frågor viktigt. Inte minst handlar det om hur rättsväsendet bemöter brottsoffren. Behandlingen av gärningsmännen är dock också viktig. Det har exempelvis rapporterats hur polisen gått med på att skicka delgivningspapper till de misstänkta arbetsplatser i stället för deras hem. All sådan särbehandling väcker misstankar om att de rättsvårdande myndigheterna inte ser så allvarligt på brottet.

37. Utredning av diskriminering inom rättsväsendet, punkt 44 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju221.

Ställningstagande

Brås rapport Diskriminering i rättsprocessen (2008:4), om missgynnande av personer med utländsk bakgrund, visar att diskrimineringen inom rättsväsendet i hög grad existerar. Tyvärr innehåller utredningen inte uppgifter om i hur stor utsträckning. Det är viktig information för att kunna förändra situationen. Vi föreslår därför att en utredning tillsätts som har till uppgift att bedöma hur vanligt förekommande det är att människor diskrimineras inom rättsväsendet.

38. Etnisk diskriminering inom rättsväsendet, punkt 45 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju406 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Rättsväsendet är en av de viktigaste delarna i ett demokratiskt samhälle. Det är oerhört viktigt att alla människor i vårt samhälle har förtroende för och tilltro till rättsväsendet.

Etnisk diskriminering inom rättsväsendet kan leda till två allvarliga konsekvenser. Den ena är självklart den orättvisa behandling som vissa grupper då utsätts för. Den andra är att den bidrar till att känslor av utanförskap ökar, vilket enligt många kriminologer är en starkt bidragande faktor till faktisk brottsbenägenhet.

Det finns en sedan länge pågående debatt om huruvida domar mot personer med annan etnisk bakgrund än svensk är hårdare än vid jämförbara brott som begåtts av etniska svenskar. Det finns studier som stöder sådana antaganden. I Brås rapport *Diskriminering i rättsprocessen* (2008:4) redogörs för upplevelser både från dem som drabbats av diskriminering och från representanter för rättsväsendet. Enligt rapporten finns det behov av ytterligare forskning, men redan nu kan åtgärder vidtas. Vi instämmer i detta.

Lämpligast är att var och en av rättsväsendets myndigheter inventerar vad som behöver göras inom myndighetens eget verksamhetsområde och därefter vidtar åtgärder. Regeringen bör därför ge rättsväsendets myndigheter ett sådant uppdrag. Vi anser även att inrättandet av ett forskningscenter inriktat mot etnisk diskriminering i rättsväsendet bör utredas.

39. Nordiskt samarbete om vittnesskydd, punkt 46 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju293 yrkande 8.

Ställningstagande

För att öka skyddet för dem som vittnar behövs ett förbättrat vittnesskyddsprogram. Här skulle ett ökat nordiskt samarbete kunna hjälpa till.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

40. Förstärkt vittnesskydd, punkt 47 (SD)

av William Petzäll (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 47 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju311 och bifaller delvis motionerna 2010/11:Ju305, 2010/11:Ju318 och 2010/11:Ju337.

Ställningstagande

Den lagstadgade vittnesplikten måste kompletteras med ett bättre stöd och skydd för vittnet från de rättsvårdande myndigheterna än det som finns i dag. Utvecklingen är att allt fler vittnen hotas. Antalet anmälningar om övergrepp i rättssak har ökat med 70 % från 1999 till 2006. Överlag måste säkerheten komma mer i fokus inom domstolsväsendet. Det ska självklart finnas möjligheter till larmbågar och visitering. Offer, vittnen och förövare måste kunna erbjudas separata väntrum. Vidare måste information om vittnesstöd finnas tillgänglig inför en rättegång, då erfarenheten visar att det ökar tryggheten.

41. Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål, punkt 52 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 52 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju1, bifaller delvis motion 2010/11:Ju336 och lägger redogörelse 2010/11:RRS2 till handlingarna.

Ställningstagande

Riksrevisionen konstaterar att det finns brister såväl hos polisen och Åklagarmyndigheten som hos domstolarna vad gäller hanteringen av brottmålsprocessen fram till huvudförhandling. Men framför allt kritiserar regeringen, som ytterst har ansvar för rättsväsendets utveckling och effektivitet, för passivitet. En effektiv rättskedja kräver samverkan mellan myndigheterna. Riksrevisionen är därför förvånad över att regeringen inte gett myndigheterna i uppdrag att se över detta arbete. Regeringen har inte hel-

ler efterfrågat någon fördjupad analys av orsakerna till de strukturproblem som finns. Detta är en mycket allvarlig kritik som vi menar att regeringen måste ta till sig.

Riksrevisionen ger ett antal rekommendationer som är riktade till både regeringen och myndigheter. Vi menar att regeringen snarast måste följa upp dessa rekommendationer och se till att de genomförs.

42. Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott, punkt 53 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 53 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju2 och lägger redogörelse 2010/11:RRS4 till handlingarna.

Ställningstagande

Riksrevisionens styrelse drar i redogörelsen slutsatsen att varken regeringen eller myndigheterna har gjort tillräckligt för att lösa problemen med mängdbrotts hanteringen. Regeringen har enligt Riksrevisionens uppfattning varit senfärdig när det gäller att vidta verkningsfulla åtgärder mot problemen med mängdbrotts hanteringen. Mycket arbete återstår för att hanteringen av mängdbrott ska bli effektiv och visa förbättrade resultat. Rutiner och arbetssätt kan utvecklas ytterligare, det saknas ett rättskedjersperspektiv hos myndigheterna, samverkan mellan polis och åklagare måste förbättras och det saknas tillräckligt många civila utredare.

Riksrevisionen ger ett antal rekommendationer som är riktade till både regeringen och myndigheter. Vi menar att regeringen snarast måste följa upp dessa rekommendationer och se till att de får genomslag.

Särskilda yttranden

1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (SD)

William Petzäll (SD) anför:

Vi sverigedemokrater har i motion Fi231 En återupprättad välfärd gett vår syn på inriktningen av den samlade politiken.

Vi anser sammanfattningsvis att medel bör omfördelas från den kostsamma invandringpolitiken och det verkningslösa utvecklingsbiståndet till nödvändiga välfärds- och trygghetsåtgärder samt ett utökat riktat bistånd till verkliga flyktingar i världen.

Majoriteten i riksdagen avser dock att fastställa en annan ekonomisk ram för utgiftsområde 4 i den statliga budgeten. Eftersom riksdagen således genom rambeslutet kommer att välja en annan inriktning av politiken än den sverigedemokraterna förespråkar deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområde 4 som förordas i vår anslagsmotion Ju388.

Vi föreslår kraftiga straffskärpningar för grova och upprepade brott, bl.a. genom att verkliga livstidsstraff, utan möjlighet till tidsbestämning eller benådning, införs för de farligaste brottslingarna. Likaså förespråkar vi obligatorisk utvisning av alla utländska medborgare som begår grövre brott samt ett omedelbart avskaffande av nuvarande praxis där domstolarna ger återfallsförbrytare mängdrabatter på brott.

Vi satsar också på ett nytt system för utbetalningar av skadestånd, där staten garanterar brottsoffren den ersättning de har rätt till, oavsett gärningsmannens vilja eller förmåga till betalning. Ett offentligt register över dömda pedofiler samt brottsprovokation under välreglerade former i jakten på s.k. nätpedofiler anser vi också ska införas. Det krävs vidare krafttag mot den organiserade brottsligheten, ett snabbare domstolsförfarande, ett garanterat vittnesskydd och ett utökat stöd till utsatta invandrarkvinnor.

Sammanfattningsvis föreslår vi en fördelning av anslagen till utgiftsområde 4 Rättsväsendet i enlighet med följande.

Tusental kronor

Anslag (ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringens förslag
1:1 Polisorganisationen	19 687 663	-154 485
1:2 Säkerhetspolisen	951 795	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 184 292	+120 707
1:4 Ekobrottsmyndigheten	427 707	
1:5 Sveriges Domstolar	4 741 718	+454 793
1:6 Kriminalvården	7 449 802	+442 543
1:7 Brottsförebyggande rådet	68 931	+30 000
1:8 Rättsmedicinalverket	312 013	
1:9 Gentekniknämnden	4 288	
1:10 Brottsoffermyndigheten	33 700	+114 736
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	89 474	-702
1:12 Rättsliga biträden m.m.	1 725 657	-13 541
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	33 163	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 674	
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	7 157	
1:16 Säkerhets- och integritets-skyddsnämnden	12 619	
1:17 Domarnämnden	7 000	
Summa för utgiftsområdet	36 757 653	+994 051

2. Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn som begåtts utomlands, punkt 3 (SD)

William Petzäll (SD) anför:

Enligt min mening är det angeläget att bekämpa barnsexturism. Jag kan dock inte instämma i det som majoriteten anför om att det europeiska samarbetet har en central betydelse i det sammanhanget. Jag är inte heller positivt inställd till kommissionens förslag till direktiv (2004/68/RIF). Av principiella skäl motsätter jag mig att detta ska regleras genom ett överstatligt direktiv. Frågan kan regleras på annat sätt, t.ex. genom bilaterala avtal.

Även om jag alltså inte kan ställa mig bakom det som majoriteten anför i denna del, delar jag majoritetens uppfattning att det inte behövs något tillkännagivande från riksdagen när det gäller barnsexturism.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2010/11:1

Proposition 2010/11:1 Budgetpropositionen för 2011 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled (avsnitt 3.7).
2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2011 anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt uppställning i propositionen.

Redogörelse 2010/11:RRS2

Redogörelse 2010/11:RRS2 Riksrevisionens styrelses redogörelse om inställda huvudförhandlingar i brottmål.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2010/11:RRS2

2010/11:Ju1 av Morgan Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inställda huvudförhandlingar i brottmål.

Redogörelse 2010/11:RRS4

Redogörelse 2010/11:RRS4 Riksrevisionens styrelses redogörelse om hanteringen av mängdbrott.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2010/11:RRS4

2010/11:Ju2 av Morgan Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hanteringen av mängdbrott.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:K291 av Peter Eriksson m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen låter utreda frågan om det finns behov av att förstärka lagstiftningen mot korruption.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda frågan om berörda myndigheter har tillräckliga utredningsresurser för att kartlägga, utreda och bekämpa korruption och mutbrott.

2010/11:Ju202 av Hans Backman (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett tingsställe i Bollnäs.

2010/11:Ju203 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökad kunskap om sexköpsbrott bland de rättsvårdande myndigheterna.

2010/11:Ju214 av Gustav Nilsson (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat.

2010/11:Ju215 av Liselott Hagberg och Lars Tysklind (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sjöpolisverksamheten.

2010/11:Ju220 av Lars Beckman (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydligare och snabbare uppföljning av snatte-rier.

2010/11:Ju221 av Maria Ferm m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om diskriminering inom rättsväsendet.

2010/11:Ju224 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av Brottsförebyggande rådets verksamhet.

2010/11:Ju231 av Liselott Hagberg (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett häkte i Eskilstuna.

2010/11:Ju233 av Johan Pehrson (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Örebro universitet bör få bedriva polisutbildning.

2010/11:Ju235 av Billy Gustafsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående.

2010/11:Ju238 av Carina Hägg (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över varför så få våldtäktsbrott klaras upp.

2010/11:Ju242 av Christer Winbäck (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell handlingsplan mot hatbrott.

2010/11:Ju243 av Lars Hjälmered och Jan R Andersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa bättre samordning mellan myndigheter för att uppnå bättre brottsbekämpning.

2010/11:Ju247 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att flytta tillbaka polisens ledningscentral till Skaraborg.

2010/11:Ju251 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att en polishelikopter och dess fortsatta verksamhet stationeras permanent i Skåne.

2010/11:Ju252 av Jan Lindholm (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet mot barnsexturism även fortsättningsvis bör prioriteras hos Rikskriminalpolisen.

2010/11:Ju259 av Olof Lavesson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en polishögskola i Malmö.

2010/11:Ju265 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa ekobrottsligheten.

2010/11:Ju266 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om människohandel.

2010/11:Ju267 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Domstolsverket bör få i uppdrag att se över på vilket sätt nämndemännen kan få en adekvat utbildning för sitt uppdrag.

2010/11:Ju270 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens information till brottsoffer som utsätts för hatbrott på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser mot våld i samkönade relationer samt hedersrelaterade brott riktade mot homosexuella, bisexuella och transpersoner.

2010/11:Ju275 av Karin Enström och Johan Forssell (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättringspotentialen i polisens e-tjänster.

2010/11:Ju280 av Anders Hansson m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för polisens, tullverkets och kustbevakningens brottsbekämpande personal.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om i det fall att polisutbildningen blir högskoleutbildning ska även tull- och kustbevakningsutbildning jämföras med högskoleutbildning.

2010/11:Ju281 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur övergrepp i rättssak effektivare kan bekämpas.

2010/11:Ju285 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla arbetet med att motverka kontokortsbedrägerier.

2010/11:Ju286 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om IT-brott och kränkningar på nätet.

2010/11:Ju291 av Emma Carlsson Löfdahl (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisens insatser för att bekämpa de brott som vissa s.k. djurrättsaktivister begår riktade mot bl.a. människors egendom ska intensifieras.

2010/11:Ju293 av Morgan Johansson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slå ihop dagens 21 polismyndigheter till 1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fristående myndighet som utreder brott där poliser eller åklagare är misstänkta.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ny polisutbildning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa en kraftfull polisiär organisation mot den grova organiserade brottsligheten (Reko).
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vittnesskydd.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en redogörelse för om kriminalvårdens resurser används effektivt och är tillräckliga för att bedriva en fungerande verksamhet.

2010/11:Ju297 av Hans Hoff (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för att motverka droger och kriminalitet bland unga.

2010/11:Ju298 av Hans Hoff (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en samlad strategi för att öka kompetensen i rättsväsendet och förstärka prioriteringarna när det gäller sexualbrott mot barn.

2010/11:Ju305 av Anders Åkesson och Anders Flanking (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ökat stöd och skydd för enskilda som anmäler brott och som ställer upp som vittnen i rättsväsendet.

2010/11:Ju306 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en bred genomlysning av hela polisverksamheten innan det bildas en sammanslagen polismyndighet.

2010/11:Ju307 av Börje Vestlund och Carina Moberg (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler synliga poliser och lokala poliskontor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser mot ungdomsbrottsligheten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stimulera kommuners och föreningars engagemang för att öka tryggheten i lokalsamhället.

2010/11:Ju308 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bluffakturor.

2010/11:Ju310 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunala handlingsplaner mot bil- och skolbränder samt ungdomsvåld.

2010/11:Ju311 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vittnesskydd.

2010/11:Ju313 av Leif Jakobsson (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av resurser till bekämpning av den organiserade brottsligheten.

2010/11:Ju318 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för pågående arbete se över möjligheten att ytterligare utveckla vittnesskyddet.

2010/11:Ju319 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade satsningar på utbildningar och kompetensutveckling inom rättsväsendet, dvs. polis, åklagare, domare och nämndemän, i fråga om mäns våld mot kvinnor.

2010/11:Ju320 av Fredrik Lundh Sammeli och Hannah Bergstedt (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet mot barnsexturism bör få en högre prioritet hos Rikskriminalpolisen.

2010/11:Ju324 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat.

2010/11:Ju326 av Phia Andersson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisutbildning i Västsverige.

2010/11:Ju329 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen i sina kontakter med brottsoffer är skyldig att informera om offrets rättigheter.

2010/11:Ju330 av Hillevi Larsson (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning för personer inom rättsväsendet.

2010/11:Ju335 av Urban Ahlin m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om trygghet och bra polisverksamhet i Skaraborg.

2010/11:Ju336 av Elisabeth Svantesson och Walburga Habsburg Douglas (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta samtliga berörda myndigheter få ett tydligare uppdrag om att samverka i frågan att finna arbetssätt kring delgivning, som kan minska inställda huvudförhandlingar.

2010/11:Ju337 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn för att öka tryggheten för vittnen.

2010/11:Ju345 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Cecilia Magnusson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den befintliga distansutbildningen till polis i Borås bör kompletteras med en eventuell ny polishögskola.

2010/11:Ju352 av Lena Asplund (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet mot barnsexturism fortsättningsvis prioriteras hos Rikskriminalpolisen.

2010/11:Ju353 av Penilla Gunther (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att Rikskriminalpolisen fortsätter prioritera arbetet mot barnsexturism.

2010/11:Ju366 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C, FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om etablering av polisutbildning i Skövde.

2010/11:Ju367 av Veronica Palm m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rättsväsendets kunskaper om sexbrott.

2010/11:Ju375 av Morgan Johansson m.fl. (S, MP, V):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt uppställning:

	Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
1:1	Polisorganisationen	19 687 663	-150 000
1:6	Kriminalvården	7 449 802	150 000
	Summa:		0

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att omfördela resurser i rättsväsendet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om trygghet i vardagen.

2010/11:Ju379 av Jessika Vilhelmsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rättssäkerhet för barn.

2010/11:Ju386 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en tydligare prioritering av polisens och Åklagarmyndighetens resurser gällande bekämpande av människohandel.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kontinuerlig utbildning i frågor som rör våld mot kvinnor riktad till dem som arbetar med eller kommer i kontakt med dessa frågor i sitt arbete inom statliga myndigheter, kommuner, landsting och skolor.

2010/11:Ju388 av Johnny Skalin och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen anvisar till utgiftsområde 4 Rättsväsendet 994 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 2011 eller således 37 752 000 000 kr.

2010/11:Ju389 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ha trafikkontroller med synliga poliser.

2010/11:Ju390 av Ann-Christin Ahlberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åtgärder måste vidtas så att andelen uppklarade våldtäktsbrott ökar.

2010/11:Ju391 av Metin Ataseven och Fredrik Schulte (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att stärka arbetet mot organiserad brottslighet.

2010/11:Ju392 av Marie Granlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisutbildning i Skåne.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att poliskåren bättre ska spegla befolkningen vad gäller etnisk mångfald.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öppna för utbyte mellan de danska och svenska polisutbildningarna.

2010/11:Ju393 av Marie Granlund m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bekämpning av narkotikabrottslighet.

2010/11:Ju400 av Ulf Holm m.fl. (MP):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hatbrott ska vara ett prioriterat område för polis- och åklagarväsendet.

2010/11:Ju401 av Marianne Berg m.fl. (V):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge rättsväsendets myndigheter i uppgift att öka kunskaperna om straffskärpningsparagrafens innebörd och användningsområde.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla yrkespersoner som möter människor som utsatts för samkönat partnervåld ska ha relevant hbt-kompetens.

2010/11:Ju404 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vidareutbildning av poliser i beteendevetenskap och psykiatri.

2010/11:Ju406 av Lena Olsson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett forskningscentrum mot etnisk diskriminering i rättsväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samtliga rättsväsendets myndigheter ska ges i uppdrag att vidta åtgärder mot etnisk diskriminering inom sina verksamhetsområden.

2010/11:Ju409 av Lena Olsson m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om relevant, obligatorisk utbildning om sexualiserat våld och mäns våld mot kvinnor för rättskedjan och yrkesutbildningar som juristlinjen och polis-, sjuksköterske-, läkar- och socionomutbildningarna.

2010/11:Ju410 av Lena Olsson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det hos Rikskriminalpolisen ska finnas en permanent barnsexturismgrupp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningen av rättsväsendets berörda delar vad gäller barnsexturism.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sexualbrott mot barn som begås utomlands ska ges ökad prioritet inom rättsväsendet.

2010/11:Ju411 av Lena Olsson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slå ihop dagens 21 polismyndigheter till 1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa en kraftfull polisiär organisation mot den grova organiserade brottsligheten (REKO).
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ny polisutbildning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa en fristående myndighet som utreder brott där polis eller åklagare är misstänkta.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förslag om att polisen ska utrustas med yrkeslegitimation snarast bör tas fram.

2010/11:Ju412 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i hbt-kunskap för poliser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att initiera samarbeten med polisen och det civila samhället att förebygga hatbrott.

2010/11:Ju415 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kampen mot den organiserade brottsligheten måste förstärkas.

2010/11:Ju416 av Ulrika Carlsson i Skövde och Anders Flanking (båda C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet mot barnsexturism fortsättningsvis prioriteras hos Rikskriminalpolisen.

2010/11:Ju418 av Annika Qarlsson (C):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polis, åklagare, domare och nämndemän ska genomgå utbildning rörande våld i nära relationer och sexualbrott.

2010/11:Ju426 av Per Åsling (C):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka stödet till tull och polis för att stävja den organiserade smuglingen och vidareförsäljning av alkohol.

2010/11:C314 av Andreas Norlén och Mats Johansson (båda M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i riskbedömning för domare.

2010/11:So543 av Maria Wetterstrand m.fl. (MP):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnkompetensen ökar inom rättsväsendet.

2010/11:So545 av Jan Lindholm m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökade aktiviteter när det gäller alkoholkontroller i trafiken.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bekämpandet av alkoholrelaterad brottslighet.

2010/11:So568 av Kerstin Engle m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tull och polis ges möjlighet att prioritera insatser för att stävja smuggling och vidareförsäljning av alkohol.

2010/11:N346 av Andreas Norlén m.fl. (M):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens och åklagarväsendets arbete med patentintrång.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 och 13 §§ lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 kap.
7 §¹

Om någon i strid mot lag eller givna föreskrifter utför anläggning eller annan anordning i en allmän flottled *skall* han själv stå för den skada som flottningen orsakar på anordningen. Utför någon anläggning eller anordning i en allmän flottled utan att begära och invänta skyddsbestämmelser enligt andra stycket, *skall* han själv stå för den skada som flottningen orsakar under tiden.

Menar någon som utövat eller avser att utöva vattenverksamhet där en allmän flottled finns, att särskilda anläggningar eller åtgärder till skydd mot skada eller intrång till följd av flottningen bör bekostas av de

Om någon i strid mot lag eller givna föreskrifter utför anläggning eller annan anordning i en allmän flottled *ska* han själv stå för den skada som flottningen orsakar på anordningen. Utför någon anläggning eller anordning i en allmän flottled utan att begära och invänta skyddsbestämmelser enligt andra stycket, *ska* han själv stå för den skada som flottningen orsakar under tiden.

Menar någon som utövat eller avser att utöva vattenverksamhet där en allmän flottled finns, att särskilda anläggningar eller åtgärder till skydd mot skada eller intrång till följd av flottningen bör bekostas av de

---

¹ Senaste lydelse 1998:862.

flottande, får han väcka talan mot flottningsskadebliva hos *miljödomstolen* rörande bestämmelser om erforderliga skyddsanordningar. I fråga om en sådan talan gäller fortfarande bestämmelserna i vattenlagen (1983:291) om stämningssmål.

flottande, får han väcka talan mot flottningsskadebliva hos *mark- och miljödomstolen* rörande bestämmelser om erforderliga skyddsanordningar. I fråga om en sådan talan gäller fortfarande bestämmelserna i vattenlagen (1983:291) om stämningssmål.

13 §²

Finnes flottningsskada bliva så stadigvarande, att värdet därå kan genom uppskattning på förhand utrönas, *skall*, om ersättningstagaren påstår det, ersättningen på förhand bestämmas att utgå vare sig i årlig avgift under hela den tid flottning kommer att fortgå eller ock på en gång, allt efter ty skäligt prövas. Ej må, ändå att parterna må vara ense om visst belopp, ersättningen bestämmas till högre belopp än som kan anses skäligt.

Bestämmelserna om betalning av ersättning samt länsstyrelsens befattning med nedsatta ersättningsmedel i 16 kap. vattenlagen (1983:291) *skall* fortfarande tillämpas i fråga om ersättning för flottningsskada som på förhand har bestämts att utgå på en gång. I beslutet om ersättning *skall* skiljemännen ange om nedsättning av ersättningsbeloppet *skall* ske.

Ett beslut varigenom ersättning bestäms på förhand gäller, sedan det har vunnit laga kraft, även mot framtida ägare och innehavare av fastigheter som berörs av beslutet.

Har genom beslut enligt denna lag eller enligt 9 kap. 3 § andra stycket vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre bestämmelser ersättning för skada eller intrång fastställt att utgå med årliga belopp, utgör den omständigheten att beslutet härom har vunnit laga kraft inte hinder för *miljödomstolen* att i samband med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden, eller senare efter talan i den

Finnes flottningsskada bliva så stadigvarande, att värdet därå kan genom uppskattning på förhand utrönas, *ska*, om ersättningstagaren påstår det, ersättningen på förhand bestämmas att utgå vare sig i årlig avgift under hela den tid flottning kommer att fortgå eller ock på en gång, allt efter ty skäligt prövas. Ej må, ändå att parterna må vara ense om visst belopp, ersättningen bestämmas till högre belopp än som kan anses skäligt.

Bestämmelserna om betalning av ersättning samt länsstyrelsens befattning med nedsatta ersättningsmedel i 16 kap. vattenlagen (1983:291) *ska* fortfarande tillämpas i fråga om ersättning för flottningsskada som på förhand har bestämts att utgå på en gång. I beslutet om ersättning *ska* skiljemännen ange om nedsättning av ersättningsbeloppet *ska* ske.

Har genom beslut enligt denna lag eller enligt 9 kap. 3 § andra stycket vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre bestämmelser ersättning för skada eller intrång fastställt att utgå med årliga belopp, utgör den omständigheten att beslutet härom har vunnit laga kraft inte hinder för *mark- och miljödomstolen* att i samband med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden, eller senare efter talan i

² Senaste lydelse 1998:862.

ordning som enligt vattenlagen gäller för stämningssmål, meddela sådana ändrade bestämmelser om ersättningen och sättet för betalning som föranleds av de ändrade förhållandena.

den ordning som enligt vattenlagen gäller för stämningssmål, meddela sådana ändrade bestämmelser om ersättningen och sättet för betalning som föranleds av de ändrade förhållandena.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2011.

BILAGA 3

Utskottets förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag (ramanslag)		Ändringar i förhållande till regeringens förslag	Utskottets förslag
1:1	Polisorganisationen	-150 000	19 537 663
1:2	Säkerhetspolisen	±0	951 795
1:3	Åklagarmyndigheten	±0	1 184 292
1:4	Ekobrottsmyndigheten	±0	427 707
1:5	Sveriges Domstolar	±0	4 741 718
1:6	Kriminalvården	+150 000	7 599 802
1:7	Brottsförebyggande rådet	±0	68 931
1:8	Rättsmedicinalverket	±0	312 013
1:9	Gentekniknämnden	±0	4 288
1:10	Brottsoffermyndigheten	±0	33 700
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	±0	89 474
1:12	Rättsliga biträden m.m.	±0	1 725 657
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	±0	33 163
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	±0	20 674
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	±0	7 157
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	±0	12 619
1:17	Domarnämnden	±0	7 000
Summa för utgiftsområdet		±0	36 757 653

BILAGA 4

Reservanternas förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag (ramanslag)		Utskottets förslag	Avvikelse gentemot utskottets förslag
		Res. 1	
		(M, FP, C, KD)	
1:1	Polisorganisationen	19 537 663	+150 000
1:2	Säkerhetspolisen	951 795	
1:3	Åklagarmyndigheten	1 184 292	
1:4	Ekobrottsmyndigheten	427 707	
1:5	Sveriges Domstolar	4 741 718	
1:6	Kriminalvården	7 599 802	-150 000
1:7	Brottsförebyggande rådet	68 931	
1:8	Rättsmedicinalverket	312 013	
1:9	Gentekniknämnden	4 288	
1:10	Brottsoffermyndigheten	33 700	
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	89 474	
1:12	Rättsliga biträden m.m.	1 725 657	
1:13	Kostnader för vissa skaderegler- ingar m.m.	33 163	
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 674	
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyg- gande arbete	7 157	
1:16	Säkerhets- och integritetsskydds- nämnden	12 619	
1:17	Domarnämnden	7 000	
	Summa för utgiftsområdet	36 757 653	±0

BILAGA 5

Regeringens och oppositionens förslag till anslag för 2011 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag (ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringens förslag	
		S MP V	SD
1:1 Polisorganisationen	19 687 663	-150 000	-154 485
1:2 Säkerhetspolisen	951 795		
1:3 Åklagarmyndigheten	1 184 292		+120 707
1:4 Ekobrottsmyndigheten	427 707		
1:5 Sveriges Domstolar	4 741 718		+454 793
1:6 Kriminalvården	7 449 802	+150 000	+442 543
1:7 Brottsförebyggande rådet	68 931		+30 000
1:8 Rättsmedicinalverket	312 013		
1:9 Gentekniknämnden	4 288		
1:10 Brottsoffermyndigheten	33 700		+114 736
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	89 474		-702
1:12 Rättsliga biträden m.m.	1 725 657		-13 541
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	33 163		
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 674		
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	7 157		
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	12 619		
1:17 Domarnämnden	7 000		
Summa för utgiftsområdet	36 757 653	±0	+994 051